

XII. Köyhäinhoito.

Köyhäinhoitolautakunnan kertomus ¹⁾ Helsingin kaupungin köyhäinhoidon hallinnosta v. 1936 oli seuraavan sisältöinen:

1. Yleiskatsaus köyhäinhoito-oloihin ja köyhäinhoitolautakunnan toimintaan.

Köyhäinhoito-olot. Parantuneen taloudellisen tilanteen vaikutuksesta ovat köyhäinhoitotilastonkin numerot kertomusvuonna pula-ajan vaikeimman vuoden, 1933, jälkeen selvästi kehittyneet parempaan suuntaan. Kun avustustapausten lukumäärä pääkaupungissa v. 1933 oli 37,480 ja seuraavana vuonna 31,238, aleni vastaava luku kertomusvuonna 27,851:een avustustapausten luvun edellisenä vuonna ollessa 28,974. Köyhäinhoitomienot alenivat kertomusvuonna edellisestä vuodesta noin 2.3 miljoonalla markalla ja tekivät 60,164,613:85 markkaa²⁾ (edellisenä vuonna 62,441,805:95 markkaa). Vastaavat menot v. 1933 olivat 73,335,617:35 markkaa. Avustustapausten väheneminen pienensi luonnollisesti jonkin verran myös köyhäinhoitolautakunnan ja sen alaisen viraston työmäärää. Niinpä voidaan mainita, että avustuskanslioiden käsittelemiä asioita, pienetkin asioimiset mukaanluettuina, oli kertomusvuonna 408,638 (edellisenä vuonna 449,314) ja jaostojen käsittelemiä asioita 61,618 (edellisenä vuonna 64,890) sekä että kodissakävijät joutuivat suorittamaan 72,018 kodissakäyntiä (edellisenä vuonna 75,836) ja diakonissat 65,089 kodissakäyntiä (edellisenä vuonna 73,944). Esitetty vertailu osoittaa, että parempiin aikoihin ollaan siirtymässä myös pääkaupungin köyhäinhoidon työmaalla, mutta että kehitys tapahtuu hitaasti.

Kaupungin köyhäinhoitolaitosten ahtaus pakotti köyhäinhoitolautakunnan edelleen kertomusvuonnakin sijoittamaan osan laitoshoidokeistaan Hyvinkään kauppalan kunnalliskotiin. V. 1932 vireillepantu aloite ankaramanlaatuisen työlaitoksen perustamiseksi maaseudulle johti kertomusvuonna myönteiseen ratkaisuun kaupunginvaltuuston päättäessä helmikuun 12 p:nä ostaa Vihdin pitäjässä sijaitsevan Tervalammen tilan kyseessä olevaa tarkoitusta varten.

Köyhäinhoitolautakunnassa oli kertomusvuonna 18 jäsentä; varajäseniä oli samoin 18. Valvontansa alaisten piirien mukaan ryhmitettyinä jakautuivat nämä seuraavasti:

Piiri. Jäsen, piiriin johtaja.

Varajäsen.

I a. Opettajatar M. Hannula.	Opettajatar A. Kallioniemi.
I b. Kiviyöntekijä O. Nuutinen.	Ompelija E. Paasio.
II a. Filosofiantohtori J. af Forselles.	Konemestari G. A. Lemström.
II b. Varastotyöntekijä S. Laine.	Seppä A. Mäki.

¹⁾ Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:ilta 1937. — ²⁾ Tähän summaan on kuitenkin lisättävä keskellä toimintavuotta toimintansa aloittaneen Tervalammen työlaitoksen ylläpitokustannukset 1,166,794:30 markkaa, joita ei ole yhdistetty vertailevaan menosummaan, koska vertailu silloin ei olisi vastannut tosiooloja.

Piiri.	Jäsen, piirin johtaja.	Varajäsen.
III a.	Lehtori N. Furustam.	Taloudenhoitaja K. Wilén.
III b.	Varastotyöntekijä S. Laine.	Seppä A. Mäki.
IV a.	Rouva S. Saveri (ent. Savenius).	Konttoristi E. Jokinen.
IV b.	Toimistonjohtaja H. Allenius.	Pastori Th. af Björkstén.
V a.	Esittelijäneuvos A. Vehilä (ent. Venäläinen)	Pastori J. Waltasaari.
V b.	Rouva E. Huttunen.	Varastomies N. Lehto.
VII a.	Prokuristi C. F. Fagerholm.	Tullipäällismies A. Forsström.
VII b.	Malliveistäjä T. Kuukkanen	Työntekijä J. Väättäinen.
VIII a.	Kouluhoitajatar L. Hagan.	Lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Alho.
VIII b.	Asiamies K. R. Paasio.	Rouva E. Stolt.

Edellä mainittujen piirinhoitajien lisäksi kuuluivat köyhäinhoitolautakuntaan insinööri F. Kreander, eversti O. E. Ehrström, ylijohtaja A. P. Arvelo, kansakoulunopettaja O. A. Oinola ja pianoteknikko J. Virtanen varamiehinään lääketieteenlisensiaatti L. Wetterstrand, opettajatar E. Heikel, lääketieteenlisensiaatti A. Wartiovaara, kansakoululääkäri A. Ruotsalainen ja toimittaja A. E. Leino.

Köyhäinhoitolautakunnan puheenjohtajana toimi kertomusvuonna jäsen Kreander ja varapuheenjohtajana jäsen Virtanen.

Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli rahatoimenjohtaja J. Helo.

Tarkastuspiirit olivat seuraavat:

1 a piiri käsitti: I, II ja VIII kaupunginosat kokonaan, III, IV ja VI kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat: Heikinkatu, Kalevankatu, Annankatu, Ratakatu, Yrjönkatu, Punanotkonkatu ja Bernhardinkatu sekä lisäksi Etelä sataman suulla olevat saaret ynnä Suomenlinna; 1 b piiri: VI, VII ja IX kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Munkkisaarekatu, Tehtaankatu, Sepänkatu ja Laivurinkatu, Laivurinrinne, Ratakatu, Yrjönkatu, Punanotkonkatu ja Bernhardinkatu; 2 a piiri: X ja XI kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Helsinginkatu, Vallininkatu, Alppikatu, Kirstinkatu, Castréninkatu ja Papinkatu, Viides linja, Haapaniemenkatu, Sörnäisten rantatie, Näkinkuja, Hämeentie, Toinen linja, Porthaninkatu sekä Kolmas linja; 2 b piiri: X ja XI kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Helsinginkatu, Kolmas linja, Porthaninkatu, Toinen linja, Hämeentie, Näkinkuja, Siltavuorensatama, Kaisaniemenlahti ja Eläintarhanlahti sekä Töölönlahti; 3 a piiri: Käpylän, Vanhankaupungin, Arabian ja Toukolan kaupunginosat kokonaan sekä Vallilan kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina olivat Hämeentie, Sturenkatu ja Teollisuuskatu; 3 b piiri: Vallilan kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina olivat Sturenkatu, Inarintie ja Lohjantie, Mäkelänkatu ja Teollisuuskatu; 4 a piiri: Pasilan sekä asumalueet Reijola, Uusipelto, Ruskeasuo ja Tilkka ynnä XIII, XIV, XV ja XX kaupunginosat kokonaisuudessaan; 4 b piiri: IV kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina olivat Heikinkatu ja Kalevankatu, Hietalahti, meri, Ruoholahti, Työmiehenkatu ja Etel. Rautatiekatu; 5 a piiri: XII kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina olivat Teollisuuskatu, Sturenkatu, Länt. Brahenkatu, Helsinginkatu, Kaarlenkatu, Castréninkatu, Kirstinkatu, Alppikatu, Vallininkatu ja Helsinginkatu sekä rautatie; 5 b piiri: XII kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina olivat Pääskylänkatu, Harjukatu, Franzénin-

katu, Kaarlenkatu, Helsinginkatu, Länt. Brahenkatu ja Sturenkatu; 7 a piiri: Hermannin-, Vallilan- ja X kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina olivat Hämeentie, Sturenkatu, Inarintie ja Lohjantie, Mäkelänkatu, Teollisuuskatu, Harjukatu, Helsinginkatu ja Vilhonvuorenkatu; 7 b piiri: X ja XI kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Haapaniemenkatu, Viides linja, It. Papinkatu, Castréninkatu, Franzéninkatu, Harjukatu, Helsinginkatu ja Vilhonvuorenkatu sekä Kana, Hana, Sompia ja Nihti nimiset saaret; 8 a piiri: IV ja V kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Kalevankatu, Annankatu, Ratakatu ja Punavuorenkatu sekä Hietalahti; sekä 8 b piiri: VI kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina olivat Punavuorenkatu ja Ratakatu, Laivurinrinne, Laivurinkatu, Sepänkatu, Tehtaankatu ja Munkkisaarenkatu.

Köyhäinhoitolautakunnan jaostot. Helsingin kaupungin köyhäinhoidon hallinnon perusteista elokuun 31 p:nä 1934 annetun asetuksen ja sen perusteella laaditun, Uudenmaan läänin maaherran lokakuun 18 p:nä 1934 vahvistaman uuden ohjesäännön johdosta muuttui köyhäinhoitoasioiden käsittelyjärjestys pääkaupungissa v:n 1935 alusta lukien, kuten v:n 1935 kertomuksessa on huomautettu, varsin oleellisesti. Köyhäinhoitolautakunnan jaostoihin tuli luottamusmiesjäsenien lisäksi kuulumaan myös lautakunnan virkailijoita, mikä merkitsi huomattavaa poikkeusta entisestä käytännöstä. Uuden ohjesäännön määräämiä tehtäviä varten lautakunta jakautui kertomusvuonna 13 jaostoon, joista jaostot 1—8 käsittelivät kaupungin alueella oleskelevien köyhäinhoitoanomuksia ollen kullakin jaostolla oma rajoitettu alueensa kaupungista hoidettavanaan, lukuunottamatta 6 jaostoa, joka ratkaisi köyhäinhoidon laitoksiin ottamista koskevat sekä vakinaista asuntoa vailla olevien anomukset katsomatta siihen, missä kaupunginosassa ja piirissä asianomainen asui. Näiden avustusjaostojen puheenjohtajana toimi lautakunnan määräämä asianomainen apulaisjohtaja viran puolesta sekä muina jäseninä kaksi lautakunnan keskuudestaan valitsemaa jäsentä, nimittäin ensimmäisessä jaostossa jäsenet Hannula ja Nuutinen, toisessa jaostossa jäsenet af Forselles ja Laine, kolmannessa jaostossa jäsenet Laine ja Furu-stam, neljännessä jaostossa jäsenet Allenius ja Saveri, viidennessä jaostossa jäsenet Vehilä ja Huttunen, kuudennessa jaostossa jäsenet Ehrström ja Virtanen, seitsemännessä jaostossa jäsenet Fagerholm ja Kuukkanen sekä kahdeksannessa jaostossa jäsenet Paasio ja Hagan ollen jäsenistä ensimmäisenä mainittu määrätty varapuheenjohtajaksi.

Yhdeksäs jaosto toimi kunnalliskodin ja työlaitoksen johtokuntana ja kuuluivat siihen lautakunnan jäsenistä puheenjohtajana Ehrström, varapuheenjohtajana Virtanen ja jäsenenä Oinola sekä näiden varajäseninä Allenius, Leino ja Hannula.

Kymmenes jaosto käsitteli asiat, jotka koskivat toisella paikkakunnalla oleskelevan, mutta Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivan henkilön köyhäinhoitoa, täyden köyhäinhoidon varaan joutuneen henkilön omaisuuden haltuunottamista ja käyttämistä hoidon korvaamiseen sekä luopumista köyhäinhoidon korvausvaatimuksesta. Tähän jaostoon kuuluivat puheenjohtajana lautakunnan asiamies viran puolesta sekä jäsenet Vehilä ja Paasio, edellinen varapuheenjohtajana sekä varajäseninä apulaisasiamies ja jäsenet Allenius ja Kuukkanen.

Yhdestoista jaosto toimi köyhäinhoitolautakunnan työtupien johtokuntana kuuluen siihen lautakunnan toimitusjohtaja puheenjohtajana viran puolesta ja valittuina jäseninä Kreander ja Hagan, edellinen varapuheenjohtajana, sekä varajäseninä toinen apulaisjohtaja ja jäsenet Fagerholm ja Huttunen.

Kahdestoista jaosto käsitteli asiat, jotka koskivat juopuneena tavattujen henkilöiden huoltoa ja varoittamista kuuluen siihen puheenjohtajana Kreander ja muina jäseninä Oinola ja Huttunen, edellinen varapuheenjohtajana, sekä varajäseninä jäsenet Virtanen, Hannula ja Saveri.

Erikoisjaostona toimi n.s. hallintojaosto, joka lautakunnan puolesta käsitteli köyhäinhoitoviraston virkailijoita koskevia ja muita juoksevia tai kiireellisiä asioita, kuten tilapäisten virkailijoiden ja palveluskunnan ottamista sekä sairas- ja virkaloman myöntämistä koskevia asioita kuuluen jaostoon lautakunnan puheenjohtaja puheenjohtajana, lautakunnan varapuheenjohtaja varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä jäsen Arvelo valittuna sekä lautakunnan toimitusjohtaja ja asiamies viran puolesta. Varajäseninä toimivat jaostossa jäsenet Allenius, Paasio ja Vehilä sekä ensimmäinen apulaisjohtaja määrättyinä ja apulaisasiamies viran puolesta.

Kokoukset y.m. Köyhäinhoitolautakunnalla kokonaisuudessaan oli vuoden varrella 6 varsinaista ja 4 ylimääräistä kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 241 asiaa. Hallintojaostolla oli 6 varsinaista ja 8 ylimääräistä kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 360 asiaa. Muiden jaostojen toimintaa valaisevat seuraavat numerot:

Jaosto.	Kokouksia.	Käsiteltyjä asioita.	Jaosto.	Kokouksia.	Käsiteltyjä asioita.
Ensimmäinen	22	5,968	Kuudes ..	24	8,737
Toinen	23	8,430	Seitsemäs ..	22	7,490
Kolmas	22	6,309	Kahdeksas ..	23	6,554
Neljäs	22	7,297	Kymmenes ..	28	3,093
Viides	23	7,740	Yhteensä	209	61,618

Kunnalliskodin ja työlaitoksen johtokunta kokoontui 24 kertaa ja käsiteli yhteensä 454 asiaa, joista 20 koski 372 hoidokin poispääsyä laitoksesta.

Köyhäinhoitolautakunnan työtupien johtokunta kokoontui 21 kertaa ja käsiteli kokouksissaan yhteensä 152 asiaa.

Juopuneina pidätettyjen huoltojaosto kokoontui 26 kertaa ja käsiteli yhteensä 15,071 asiaa, minkä lisäksi jaosto poliisiviranomaisilta vastaanotti 1,350 laadultaan sellaista ilmoitusta, jotka eivät jaoston mielestä aiheuttaneet toukokuun 8 p:nä 1931 annetun, juopuneiden huoltoa koskevan lain 2 §:n sääntämiä toimenpiteitä. Jaoston käsittelemistä asioista päädyttiin 975 tapauksessa kirjallisen ja 137 tapauksessa suullisen ohjauksen, neuvon tai varoituk- sen antamiseen.

Lautakunnan vuoden kuluessa käsittelemistä joko periaatteellista laatua olevista tai yleisempää mielenkiintoa herättävistä asioista mainittakoon seuraavat:

Kuten v:n 1935 kertomuksessa on mainittu, on määrätynlaisia köyhäinhoidon avustukseen turvautuneita miehiä varten järjestetty tarkoitukseen myönnettyillä määrärahoilla erikoisvaratöitä, joiden avulla huonon elämäntavan vuoksi köyhäinhoitoon joutuneita on pyritty ohjaamaan työteliääseen ja säännölliseen elämään. Tällaisia erikoisvaratöitä on kertomusvuonna edelleen jatkettu. Sen jälkeen kun Vihdin pitäjältä oli työlaitostarkoitusta varten hankittu maatila, luovuttiin kuitenkin mainittujen erikoisvaratöiden toimeenpanosta kasvatus- ja ojennustarkoituksessa.

Tammikuun 30 p:nä kaupunginhallitus päätti oikeuttaa köyhäinhoitolautakunnan jatkamaan virastovaraita pitämällä niissä kuutta henkisen

alan työtöntä toukokuun loppuun asti sekä edelleenkin harkintansa mukaan, asiasta annettujen yleisten ohjeiden puitteissa, määräämään mainittujen henkilöiden palkat. Syksyllä oikeutettiin lautakunta ottamaan henkisen alan työttömiä kolme lisää, joten kertomusvuoden lopulla heitä oli köyhäinhoitoviraston asiamiestoimistossa työskentelemässä yhteensä yhdeksän.

Täyttääkseen kaupunginvaltuuston joulukuun 10 p:nä 1930 antaman tehtävän yleisten töiden hallitus tammikuussa 1932 lähetti kunnalliskodin yhteyteen rakennettavan n. 100 naishoidokille tarkoitetun työlaitospaviljongin piirustukset kustannusarvioineen kaupunginhallitukselle, joka pyysi niistä köyhäinhoitolautakunnan lausunnon. Kun tällä välin oli herännyt epäilyksiä siitä, oliko tarkoituksenmukaista rakentaa työlaitospaviljonkia kunnalliskodin yhteyteen, ja virinnyt kysymys, eikö myös miesten sijoittamismahdollisuuksia työlaitokseen olisi lisättävä, asetti kaupunginhallitus kesäkuun 22 p:nä 1932 komitean selvittämään työlaitoksen laajentamiskysymystä kokonaisuudessaan ja valitsi sen puheenjohtajaksi sosiaalijohtaja J. W. Kedon sekä jäseniksi teknillisen johtajan E. Moringin, toimitusjohtaja B. Sarlinin, eversti O. Ehrströmin, ylijohtaja A. P. Arvelon ja herra J. Virtasen. Huhtikuulla 1933 jättämässään mietinnössä komitea asettui sille kannalle, että työlaitos oli perustettava maaseudulle, koska siten säästettäisiin arvokas tontti ja koska ei ollut harkittua enää laajentaa Käpylän laitoksia. Komitea ehdotti tarkoitusta varten ostettavaksi Vesterkullan kartanon Kirkkonummen pitäjstä 2,750,000 markan kauppahinnasta, mutta kaupunginvaltuustossa ei kartanon ostoa varten saatu lain edellyttämää määrääenemmistöä, joten kauppa raukesi. Sen jälkeen komitea ehdotti ostettavaksi Vihdin pitäjstä Oy. Maa nimiseltä yhtymältä 3,300,000 markan hinnasta Tervalammen kartanoksi kutsutut kiinteistöt, ja asiaa koskevassa helmikuun 6 p:nä päivätyssä lausunnossaan kaupunginhallitus esitti, että mainitut kiinteistöt tarkoitusta varten ostettaisiin, että kaupunki perustaisi niille työlaitoksen sekä mies- että naishoidokkeja varten sekä että kaupunginhallituksen tehtäväksi annettaisiin anoa työlaitoksen perustamiskustannuksiin valtionapua ja luovuttaa tila köyhäinhoitolautakunnan huostaan. Helmikuun 12 p:nä kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen esitykset. Köyhäinhoitolautakunta käsitteli sen jälkeen maaliskuun 2 p:nä silloisen v.t. toimitusjohtajan ehdotuksia Tervalammen kartanon oston aiheuttamiksi toimenpiteiksi asettaen tilan tarkoituksenmukaista hoitoa varten väliaikaisen tilanhoitolautakunnan, jonka puheenjohtajaksi kutsuttiin ylijohtaja A. P. Arvelo sekä jäseniksi kaupunginagronoomi J. Tamminen ja maatalousteknikko H. Lehti. Valittuaan maaliskuun 18 p:nä tilan hoitajaksi ja tilalla väliaikaisesti avattavan työlaitoksen johtajaksi agronoomi E. J. Isotalon lautakunta pyysi sosiaaliministeriöltä oikeutta järjestää työlaitoksen väliaikaisesti tilan vanhoihin rakennuksiin. Maaliskuun 31 p:nä päivätyssä kirjeessä ministeriö suostui työlaitoksen väliaikaiseen käytäntöönottamiseen köyhäinhoitolaitoksena huhtikuun 1 p:stä lukien enintään 50 hoidokkisijaisena, tullen laitoksen olla Käpylän laitosten haaraosastona sekä toistaiseksi viimeksi mainittujen laitosten johtokunnan alaisena. Mainittakoon vielä, että 1 piirin köyhäinhoidontarkastaja huhtikuun 16 p:nä päivätyssä kirjeessä ilmoitti hyväksyneensä agronoomi Isotalon laitoksen väliaikaiseksi johtajaksi. Huhtikuulta alkaen on laitoksessa ollut hoidettavana 50 joko köyhäinhoitolain 56 §:n tai saman lain 31 §:n 2 momentin nojalla sinne toimitettua hoidokkia. Syyskuun 28 p:nä köyhäinhoitolautakunta päätti anoa arkkitehti U. Sjöholmien laatimien piirustusten mukaisesti tehtäviä työlaitoksen uudisrakennuksia varten 3,250,000 markan suuruista määrärahaa. Rakennukset

oli tarkoitettu 40 miespuoliselle ja 40 naispuoliselle hoidokille. Kaupunginhalituksen lokakuun 24 p:nä pyydettyä lisäselvityksiä eräiden piirustuksia vastaan tehtyjen muistutusten johdosta lautakunta joulukuun 22 p:nä päivätyssä kirjeessä lausui, että Tervalammelle tarvittiin 120 uutta hoidokkisijaa sekä että oli ryhdyttävä lopullisia piirustuksia valmistamaan vasta sen jälkeen kun hoidokkisijain luku oli määrätty. Tähän lautakunnan kirjelmään ei kertomusvuonna ennätetty saada vastausta, joten uudisrakennussuunnitelmien lopulliset vaiheet eivät kuulu tähän kertomukseen.

Uusien huoltolakien ilmestyttyä tammikuun 17 p:nä ja niiden täytäntöönpanoasetusten toukokuun 8 p:nä joutui päiväjärjestykseen kysymys, oliko pääkaupungissa edelleen säilytettävä erillinen lastensuojelulautakunta, vaiko yhdistettävä lastensuojelutoiminta huoltolautakunnan lastensuojeluosaston hoidettavaksi. Joulukuun 9 p:nä 1935 kaupunginhallitus pyysi köyhäinhoitolautakunnalta lausuntoa lastensuojelulautakunnan edellisen marraskuun 12 p:nä päivätystä kirjelmästä, jossa ehdotettiin, että kaupunginhallitus ryhtyisi asianmukaisiin toimenpiteisiin, jotta kaupunginvaltuusto lähiaikoina ratkaisisi periaatteellisesti kysymyksen lastensuojelulautakunnan säilyttämisestä edelleen itsenäisenä lastenhuollon elimenä sekä myönteisessä tapauksessa jättäisi asian tällaiseen järjestelyyn tarpeellisen asetusehdotuksen ja siihen nojautuvan lastensuojeluohjesäännön laatimisen lastensuojelulautakunnan tehtäväksi. Käsitellessään asiaa tammikuun 2 p:nä köyhäinhoitolautakunta päätti panna sen pöydälle toistaiseksi. Maaliskuun 2 p:nä lautakunta otti asian uudelleen käsiteltäväkseen päättäen lausunnossaan kaupunginhallitukselle m.m. todeta, että lastensuojelukin olisi periaatteellisista syistä keskitettävä saman elimen, huoltolautakunnan, toimintapiiriin, vaikkakin erikoisen osaston hoidettavaksi. Koska yhdistämisestä saattoi johtua erinäisiä käytännöllisiä vaikeuksia ja muutamia poikkeuksia yleisestä laissa säädetystä hallinto-organisatiosta saattoi osoittautua tarpeen vaatimiksi, lautakunta päätti ehdottaa erityisen komitean asettamista kysymyksen selvittämiseksi. Samassa kokouksessaan kaupunginhallitus asetti komitean valmistamaan uusien huoltolakien edellyttämiä ohje- ja johtosääntöehdotuksia ja valitsi sen puheenjohtajaksi ylijohtaja A. P. Arvelon sekä jäseniksi insinööri F. Kreanderin, herra J. Virtasen, filosofianmaisteri H. Alleniuksen, asiamies W. A. Eloniemen ja v.t. toimitusjohtaja S. Seppälän. Elokuun 10 p:nä lautakunta käsiteli edellä mainitun komitean ehdotukset yleiseksi huolto-ohjesäännöksi ja sen edellytyksenä olevaksi poikkeusasetukseksi päättäen puolestaan hyväksyä ne sekä lähettää ne perusteluineen kaupunginvaltuustolle, todeten samalla, että lautakunta pysyi lastensuojelulautakunnan itsenäisyyttä koskevassa asiassa ennen tekemässään päätöksessä. Syyskuun 28 p:nä lautakunta sitten käsiteli komitean ehdotusta huoltolautakunnan alaisten huoltolaitosten ohjesäännöksi päättäen toimittaa sen perusteluineen kaupunginvaltuustolle. Kaupunginvaltuuston hyväksyttyä ehdotuksen asetukseksi Helsingin kaupungin yhteiskunnallisen huollon hallinnosta sekä ehdotuksen Helsingin kaupungin huolto-ohjesäännöksi ja Helsingin kaupungin huoltolautakunnan alaisten huoltolaitosten ohjesäännöksi tasavallan presidentti antoi joulukuun 14 p:nä yllä mainitun asetuksen ja sosiaaliministeriö vahvisti saman kuukauden 11 p:nä huolto-ohjesäännön sekä 21 p:nä huoltolaitosten ohjesäännön. On vielä mainittava, että lautakunta joulukuun 21 p:nä käsiteli ehdotusta Helsingin kaupungin huoltolautakunnan, sen osastojen, jaostojen ja johtokuntien sekä sen alaisten viranhaltijain johtosäännöksi, ehdotuksen Helsingin kaupungin huoltoviraston kassa- ja tilitoimiston johtosäännöksi sekä ehdotuksen Helsingin kaupun-

gin huoltolautakunnan alaisten työtupien johtosäännöksi, mutta päätti, että ehdotukset oli alistettava tammikuun 1 p:nä 1937 toimeen astuvan huoltolautakunnan hyväksyttäväksi.

Kuten aikaisemmissa vuosikertomuksissa on mainittu, on Pelastusarmeija monena talvena ylläpitänyt kaupungissa kodittomien miesten lämmittelytupaa, jossa kävijöille samalla on tarjottu lämmintä ruokaa. Tätä toimintaa, jonka avulla on pyritty torjumaan kerjuuta ja toimettomien henkilöiden oleskelua asemahuoneistossa y.m. julkisilla paikoilla, kaupunki on edelleen kertomusvuoden kuluessa tukenut ja myöntänyt Pelastusarmeijalle köyhäinhuoltolautakunnan puoltamat apurahat tarkoitusta varten.

Helsingin paikallisen ammattijärjestön työttömyyskomitean käännettyä joulukuun 12 p:nä 1935 köyhäinhuoltolautakunnan puoleen pyynnöllä, että yksinäisten kotiaavustusta nauttivien ruoka-avustukset korotettaisiin ainakin 250 markkaan kuukaudessa, että perheellisten ruoka-avustukset lisättäisiin samassa suhteessa sekä että lautakunnan oli vakavasti huomautettava työttömyyskysymystä hoitaville kaupungin viranomaisille, että työttömyystilannetta oli pyrittävä lieventämään muilla keinoilla kuin köyhäinhuoltotoimenpiteillä, köyhäinhuoltolautakunta käsitteli asian tammikuun 3 p:nä päättäen asettaa erityisen komitean seikkaperäisesti selvittämään avustustasoa koskevaa kysymystä. Komitean valmistettua asiassa mietintönsä lautakunta käsitteli asiaa uudelleen maaliskuun 2 p:nä ja päätti hyväksyä komitean ehdotukset noudatettaviksi keskimääräisinä normeina ruoka-avustuksia myönnettäessä kuitenkin huomioonottamalla, että mainittuja normeja ei ollut pidettävä sitovana tariffina, vaan oli poikkeuksia tehtävä normeja joko korottamalla tai alentamalla kunkin yksityistapauksen edellyttämän määrin. Komitean mietinnössä mainitut normit saatettiin kokouksen jälkeen viranhaltijain tietoon.

Tammikuun 16 p:nä kaupunginhallitus päätti myöntää talousarviossa 22 pääluokan kohdalla varatuista työttömyysvaroista 600,000 markan suuruisen määrärahan kiinteistölautakunnan käytettäväksi n.s. köyhäinhoidollisten varatoiden jatkamista varten lautakunnan esittämän suunnitelman mukaan, sillä kaupunginvaltuuston toukokuun 23 p:nä 1934 päättämällä poikkeuksella varatyömääräyksistä, että työntekijät, paitsi tarvittavia ammattityöntekijöitä, oli näihin töihin osoitettava köyhäinhuoltoviranomaisten toimesta, joiden kanssa myös oli neuvoteltava työntekijäin erottamisesta työstä. Määrärahan johdosta on käynyt mahdolliseksi osoittaa köyhäinhuoltoon joutuneita suurperheisiä melkoinen määrä köyhäinhoidollisiin varatöihin ja siten vapauttaa heidät velkaantumasta köyhäinhoidolle.

Helmikuun 3 p:nä lautakunta käsitteli kaupunginhallituksen tammikuun 3 p:nä päivätyllä pöytäkirjanotteella tekemän ilmoituksen, että köyhäinhuoltolautakunnan toimitusjohtajalle B. Sarlinille oli myönnetty kahden kuukauden täydellinen virkavapaus vuoden alusta lukien, kuitenkin enintään niin kauaksi aikaa kuin hän oli valtioneuvoston jäsenenä. Kaupunginkanslian tammikuun 30 p:nä päivätyllä kirjelmällä saatettiin köyhäinhuoltolautakunnan tietoon, että kaupunginvaltuusto oli myöntänyt toimitusjohtaja Sarlinille valtioneuvoston jäsenyyden vuoksi jatkettua palkatonta virkavapautta siksi ajaksi, jonka hänen toimintansa valtioneuvoston jäsenenä kesti. On mainittava, että toimitusjohtajan virkaa hoiti vuoden alussa ensimmäinen apulaisjohtaja, lehtori J. Jakobsson sekä sen jälkeen ylimääräinen apulaisjohtaja, filosofianmaisteri S. Seppälä aina siihen asti, kun toimitusjohtaja Sarlin valtioneuvoston jäsenyydestä vapauduttuaan lokakuun 15 p:nä palasi virkaansa.

Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen anottua apurahaa kaupungin varoista Fredrikinkadun talossa n:o 65 ylläpitämänsä miesten yösuojan avustamiseksi kevätkaudella, kaupunginhallituksen pyydettyä tämän johdosta köyhäinhoitolautakunnan lausunnon ja lautakunnan puollettua anomusta kaupunginhallitus maaliskuun 12 p:nä myönsi yhdistykselle tarkoitusta varten 28,000 markan suuruisen apurahan.

Maaliskuun 2 p:nä köyhäinhoitolautakunta käsitteli kaupungin revisionikonttorin helmikuun 29 p:nä päivätyn kirjelmän, jossa selvitettiin köyhäinhoidon kassa- ja tiliviraston kamreerin F. Rosendahlin puolelta kaupungin varojen hoidossa ja tilinpidossa tapahtuneita epäsäännöllisyyksiä ja päätti lautakunta asian johdosta lähettää kaupunginhallitukselle kirjelmän, jossa alistettiin kaupunginhallituksen harkittavaksi, eikö kamreerin menettelyn johdosta olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin, minkä lisäksi lautakunta päätti antaa samassa kokouksessa korvausasioiden hoidon uudelleenjärjestelyä varten asettamansa komitean tehtäväksi, johon puheenjohtajaksi oli määrätty esittelijäneuvos A. Vehilä, kiinnittää huomiota myös revisionikonttorin kirjelmässä mainittuihin epäkohtiin ja laatia ehdotus niiden poistamiseksi. Maaliskuun 19 p:nä kaupunginhallitus määräsi apulaiskaupunginkamreeri N. Fellmanin hoitamaan kamreeri Rosendahlin sairasloman aikana kassa- ja tiliviraston kamreerin virkaa toukokuun 9 p:ään saakka. Asian yhteydessä lautakunta revisiolaitoksen huomautusten johdosta heinäkuun 13 p:nä päätti pyytää asiamieheltään, varatuomari W. A. Eloniemeltä erinäisiä selityksiä, ja käsiteltiin kamreeri Rosendahlin asiaa sen jälkeen vielä useissa kokouksissa, kunnes kaupunginreviisorilta saapui ilmoitus, että kamreeri Rosendahl kaiken todennäköisyyden mukaan oli tehnyt itsensä syypääksi kavallukseen, jonka tutkimista kaupungin revisiolaitoksessa ja kaupunginhallituksessa edelleen jatkettiin ja jonka johdosta myös lautakunnan alaisilta eri viranhaltijoilta oli vaadittu selityksiä ja lausuntoja. Kamreeri Rosendahlin kuoltua keväällä hoiti kamreerin virkaa syksyyn asti edellä mainittu Fellman, kunnes kamreeriksi säädettyssä järjestyksessä oli nimitetty filosofianmaisteri J. A. Törnblom, joka tuli virkaan syyskuun 16 p:nä.

Kun köyhäinhoitolautakunta oli havainnut, että köyhäinhoitoviraston huoneisto oli tarkoitukseensa aivan liian ahdas ja että sen laajentaminen Silta-saarenkadun talossa n:o 3—5 tuotti huomattavia vaikeuksia, lautakunta neuvotteli asiasta kaupungin terveydenhuoltoviranomaisten kanssa ja antamissaan lausunnoissa puolsi tarkoituksenmukaisen huoltovirastotalon rakentamista laadittujen suunnitelmien mukaisesti Hakaniementorille. Maaliskuun 6 p:nä päivätyllä läheteellä kaupunginhallitus toimitti lautakunnalle tarpeellisia toimenpiteitä varten terveydenhoitolautakunnan helmikuun 27 p:nä kaupunginhallitukselle asiassa osoittaman kirjelmän, jonka mukaan kaupungin asuntotarkastaja oli todennut etenkin köyhäinhoitoviraston laitoksiansian ja rekisteritoimiston huoneistot liian ahtaiksi. Kirjelmässään terveydenhoitolautakunta tartunnanvaaran vähentämiseksi lisäksi esitti erikoisia toimenpiteitä. Toukokuun 4 p:nä lautakunta päätti kiirehtiä virastotalon rakentamissuunnitelman toteuttamista sekä ryhtyä toimenpiteisiin 4 huonetta käsittävän lisähuoneiston hankkimiseksi virastoa varten.

Kuten muinakin vuosina myönsi kaupunginhallitus köyhäinhoitolautakunnan jäsenille ja muutamille viranhaltijoille apurahan osanottoa varten Suomen huoltotyöntekijäin liiton järjestämiin kesäkokouksiin, jotka pidettiin Lahdessa ja Huittisissa.

Elokuun 24 p:nä köyhäinhoitolautakunta käsitteli sosiaaliministeriön

saman kuukauden 4 p:nä päivätyssä kirjelmässä pyytämän lausunnon Pelastusarmeijan kiinteistö oy:n valtioneuvostolle osoittaman anomuksen johdosta, jossa Pelastusarmeija anoi valtiolta 3,700,000 markan suuruista lainaa rakentaakseen Helsingin kaupungin luovuttamalle Alppikadun tontille n:o 25 talon, johon sijoitettaisiin m.m. 300 miestä ja 60 naista varten suunniteltuja yömajoja sekä 24 huonetta käsittävä koti yksinäisille työläisnaisille, niin myös huoneisto slummikeskusta varten, ja päätti lautakunta kaikin puolin puoltaa anomusta, minkä johdosta laina aikanaan myönnettiin.

Joulukuun 21 p:nä köyhäinhoitolautakunta käsitteli edellä mainitun korvausasioiden hoitoa järjestämään asetetun, esittelijäneuvos A. Vehilän puheenjohdolla toimineen komitean laatiman mietinnön päättäen hyväksyä siinä tehdyt ehdotukset, jotka sittemmin otettiin huomioon viraston johtosääntöjä laadittaessa.

Sen jälkeen kun oli annettu uusi laki työnvälityksestä, joka tuli voimaan v:n 1937 alusta, toimitusjohtaja esitti kaupunginhallitukselle, että asetettaisiin erityinen komitea laatimaan suuntaviivat työttömyyshuoltotoiminnalle, jota uuden työnvälityslain mukaan ei enää ollut lupa uskoa työnvälitystojen hoidettavaksi. Lokakuun 29 p:nä kaupunginhallitus asettikin esitetyn komitean määräten sen puheenjohtajaksi toimitusjohtaja B. Sarlinin sekä jäseniksi kaupungininsinööri O. Martikaisen, työnvälitystojen johtajan V. O. Ahtion sekä kaupunginvaltuutetun Y. Räisäsen. Komitea valmisti asiassa mietintönsä ja ehdotuksensa ja toimitti sen kaupunginhallitukselle esityksineen, että työttömyyshuolto Helsingissä määrättäisiin v:n 1937 alusta lukien huoltolautakunnan toimitettavaksi kuitenkin niin, että suhteet valtioneuvostoon ja asianomaisiin ministeriöihin sekä työttömyystöiden teettämisen jäisivät kaupunginhallituksen huoleksi, että työttömyystöihin pääsyn ehdoksi asetettaisiin myös yhteiskunnallisen huollon tarve, että työttömyyshuollon toimittamista varten perustettaisiin huoltoviraston yhteyteen erityinen kanslia j.n.e. Joulukuun 3 p:nä kaupunginhallitus hyväksyi komitean ehdotuksen eräin pienin muutoksin.

Koska avustustapausten lukumäärä noususuhdanteen johdosta oli huomattavasti alentunut, kaupunginhallitus päätti talousarviokäsittelyn yhteydessä, että VIII avustuskanslia oli lakkautettava v:n 1937 toukokuun 1 p:stä alkaen sekä että pula-aikana välttämättömiksi käyneet avustuskanslioiden diakonissain apulaisten toimet, joita ei välttämättä enää tarvittu, olivat kertomusvuoden päättyessä lakkautettavat.

Paitsi edellä mainittuja köyhäinhoitolautakunnan käsittelemiä asioita on vielä mainittava, että v.t. toimitusjohtaja S. Seppälä sekä toimitusjohtaja B. Sarlin vuoden varrella antoivat virkailijakunnalle lukuisia kiertokirjeitä, joissa viraston hallinto-organisatiota on tehostettu ja menettelytapoja ohjattu yhdenmukaisuuteen.

2. Köyhäinhoitovirasto.

Virkailijat. Kertomusvuoden aikana virkailijakunnan keskuudessa tapahtuneista muutoksista mainittakoon, että ylimääräisen apulaisjohtajan, filosofianmaisteri S. Seppälän hoitaessa toimitusjohtajan virkaa helmikuun 1 p:stä lokakuun 15 p:ään toimi ylimääräisenä apulaisjohtajana maisteri Seppälän sijaisena tänä aikana ylimääräinen kanslianesimies, filosofianmaisteri W. Mattlar. Herra H. Koljosen siirryttyä Viipurin kaupungin lastensuojelutyön johtajaksi määrättiin hänen sijalleen kanslianesimieheksi V avustuskans-

liaan huhtikuun 1 p:stä lukien v.t. kanslianesimies, filosofiankandidaatti E. Rikkonen. Määrärahojen pienuuden ja työmäärän vähenemisen vuoksi jouduttiin kertomusvuoden alusta lukien vähentämään eräitä lautakunnan ylimääräisiä virkailijoita.

Kansliatyö. Yleinen osasto lähetti vuoden varrella yhteensä 7,579 kirjelmää. Niistä oli puheenjohtaja allekirjoittanut ja toimitusjohtaja varmentanut 321, toimitusjohtaja yksin 1,071, apulaisjohtajat 200, sihteeri 287, rekisteritoimiston hoitaja 205 sekä avustuskanslioiden esimiehet yhteensä 5,495. Viimeksi mainituista lähetti I kanslia 614, II kanslia 661, III kanslia 351, IV kanslia 775, V kanslia 526, laitoskanslia 1,645, VII kanslia 488 ja VIII kanslia 435. Muilla paikkakunnilla asuvien köyhäinhoitoanomukset nousivat yhteensä 3,159:ään. Kunnalliskotiin tai työlaitokseen pääsyä koskevia anomuksia tehtiin 319 ja hyväksyttiin niistä 293. Anomuksia köyhäinhoidon saamisesta tehtiin kanslioihin yhteensä 71,838. Niistä valmisteli avustuskanslia I 8,382, kanslia II 9,674, kanslia III 7,373, kanslia IV 9,273, kanslia V 9,583, laitoskanslia 9,768, kanslia VII 9,911 ja kanslia VIII 7,874.

Avustuskansliat pidettiin entiseen tapaan avoimna yleisölle arkipäivisin klo 9—14 (lauantaisin klo 9—13).

Näissä kanslioissa käsiteltyjen asioiden lukumäärä nousi kaikkiaan 408,638:aan, joista kanslia I:ssä käsiteltiin 40,102, kanslia II:ssa 57,303, kanslia III:ssa 54,548, kanslia IV:ssä 43,681, kanslia V:ssä 59,121, kanslia VI:ssa (laitoskansliassa) 48,660, kanslia VII:ssä 63,919 ja kanslia VIII:ssa 41,304 asiaa.

Kodissakävijät suorittivat vuoden kuluessa yhteensä 72,018 kodissakäyntiä, jotka jakautuivat eri kanslioihin kuuluvien tarkastuspiirien kesken seuraavasti:

Kanslia.	Käyntejä.	Kanslia.	Käyntejä.
I	8,295	V	9,598
II	9,803	VI, laitoskanslia	9,534
III	7,859	VII ..	9,754
IV	9,304	VIII	7,871
Yhteensä 72,018			

Kanslianesimiehet toimittivat kertomusvuonna yhteensä 1,817 tarkistuskäyntiä avustuksensaajain luona.

Köyhäinhoidon diakonissat toimittivat määrättyissä tapauksissa avustusten jaon ja antoivat huoltoa perheissä, joissa oli alaikäisiä tai sairaita taikka muita sellaisia henkilöitä, jotka syystä tai toisesta tarvitsivat erikoishuoltoa. Diakonissojen ja diakonissanapulaisten tekemiä kodissakäyntejä oli yhteensä 65,089.

Köyhäinlaitoslautakunnan keskuskanslia kaikkine siihen kuuluvine osatoineen sijaitsi edelleen Siltasaarenkadun talossa n:o 3.

Rekisteritoimisto. Yksityishenkilöt, hyväntekeväisyysyhdistykset y.m. tekivät rekisteritoimistolle seuraavan määrän avunetsijöitä koskevia tiedusteluja:

Työnvälitystoimisto	2,005
Lastensuojelulautakunta	1,302
Kansakoulut	693
Tuberkuloosihuoltotoimisto	142
Yksityishenkilöt	19
Yhteensä 4,161	

Tehtyjen kyselyjen lukumäärä eri kuukausina oli:

Tammikuu	852	Toukokuu	125	Syyskuu	225
Helmikuu	605	Kesäkuu	69	Lokakuu	282
Maaliskuu	623	Heinäkuu	52	Marraskuu	259
Huhtikuu	782	Elokuu	93	Joulukuu	194
					Yhteensä 4,161

Toimintavuoden kuluessa annettiin uusi avustuskortti yhteensä 3,509 henkilölle.

Rekisteröityjen henkilökorttien lukumäärä lisääntyi 4,573 ja oli vuoden viimeisenä päivänä 97,904. Henkilöasiakirjavihkojen luku vuorostaan lisääntyi 5,029 ja oli niiden koko lukumäärä vuoden lopussa 91,839.

Varoituksen saaneet henkilöt. Poliisin pyynnöstä apulaisasiamies varoitti irtolaisuudesta 511 miestä ja 1,165 naista sekä kerjäämisestä 113 miestä ja 3 naista. Varoituksia annettiin eri kuukausina seuraavasti:

	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.		Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Tammikuu ..	35	95	130	Heinäkuu ..	53	124	177
Helmikuu ..	28	81	109	Elokuu ..	28	109	137
Maaliskuu ..	43	85	128	Syyskuu ..	59	77	136
Huhtikuu	36	86	122	Lokakuu ..	60	114	174
Toukokuu ..	50	115	165	Marraskuu ..	51	95	146
Kesäkuu ..	118	106	224	Joulukuu ..	63	81	144
				Yhteensä	624	1,168	1,792

Asiamiesosasto. Tehtävien laatuun nähden asiamiesosasto oli jaettuna viiteen eri toimistoon.

I. Yleistoimisto hoiti pääasiassa seuraavat osaston yleiset tehtävät: 1) köyhäinhoitolautakunnan ja sen holhouksen alaisten edun valvonnat, 2) köyhäinhoitolautakunnan täyteen huolenpitoon joutuneiden henkilöiden omaisuuden haltuunoton ja realisoimisen, 3) köyhäinhoidon avustusta ja sen korvaamista koskevat valitukset, 4) korvausta koskevat lainhaut, 5) kotipaikka-oikeusselvittelyt ja henkikirjoitusta koskevat tutkimukset arkistoissa, 6) elatusvelvollisten maksukyvyyn tutkimukset ja lausunnot korvauskyvystä, 7) köyhäinhoidon avustuksen väärinkäyttöä koskevat tutkimukset ja niiden aiheuttamat oikeudenkäynnit, 8) toispaikkakuntalaisten kotikuntaan lähettämisen edellytysten tutkimukset ja niiden johdosta aiheutuneet lainhaut selityksineen, 9) toisissa kunnissa asuvien helsinkiläisten köyhäinhoitoa koskevien korvaushakemusten esittelyt jaoston kokouksissa sekä 10) varoitukset irtolaisuudesta ja kerjuusta.

II. Ulkokuntalaisia koskevien asiain eli A-toimisto hoiti korvausten perimiset toisilta kunnilta sekä toispaikkakuntalaisten kotipaikkakuntaan lähettämisen valmistelut. Toisille kunnille esitettiin korvausvaatimuksia 4,965 tapauksessa, joista 4,445 koski suoritusta köyhäinhoitolautakunnan ja 520 lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta. Näistä oli uusia tapauksia 1,589, joista 123 koski lastensuojelulautakunnan antamaa hoitoa. Vuoden kuluessa selvitettiin 2,407 tapausta, joista 144 lastensuojelulautakunnan tapausta. Toimistoon saapuneiden kirjelmien lukumäärä oli 9,854 ja lähetettyjen 13,362.

III. Ulkokunnissa hoidettuja helsinkiläisiä koskevien asiain eli B-toimisto hoiti toisissa kunnissa asuvien helsinkiläisten avustuksista tehtyjen korvausvaatimusten selvittelyt ja valmistelut lautakunnan X:ssä jaostossa käsittelyä varten. Vuoden varrella saapui vierailta kunnilta vaatimuksia 3,468 tapauksessa, joista 309 koski lastensuojelulautakunnan antamaa avustusta. Toimistoon saapuneiden kirjelmien lukumäärä oli 5,802 ja lähetettyjen 3,301.

IV. Valtiontapausten eli D-toimisto hoiti korvauksen hakemiset valtiolta. Köyhäinhoidosta, jonka valtio lain mukaan on velvollinen korvaamaan, tehtiin 672 tapauksessa korvausvaatimus. Tämän lisäksi toimisto haki valtiolta korvausta ammattiopetusavustuksesta, ulkomaalaisten matka-avustuksesta ja köyhäinhoitolautakunnan toimesta hankituista proteeseista. Toimistoon saapuneiden kirjelmien lukumäärä oli 2,702 ja lähetettyjen 2,575.

V. Yksityisiin elatusvelvollisiin kohdistuvien korvausasiain eli L-toimisto hoiti korvauksen velkomiset yksityisiltä, toiminimiltä y.m. yhtymiltä, vakuutus- y.m. laitoksilta sekä vararikko- ja kuolinpesistä, valmisteli niitä koskevat lainhakuasiakirjat, teki elatusvelvollisten kanssa sopimukset maksuvarojen puutteessa vastaisuudessa tapahtuvasta korvauksen suorittamisesta, hoiti työlaitokseen lähettämiset ja valmisteli korvauksen velkomisesta luopumisehdotukset. Yksityisiltä elatusvelvollisilta haettiin korvausta 39,697 tapauksessa, joista 36,329 oli köyhäinhoitolautakunnan tapauksia ja 3,368 lastensuojelulautakunnan tapauksia. Edellisistä oli 6,220 ja jälkimmäisistä 310 uusia tapauksia. Vuoden kuluessa selvitettiin 6,357 tapauksia, joista 258 lastensuojelulautakunnan tapauksia. Toimistoon saapuneiden kirjelmien lukumäärä oli 37,103 ja lähetettyjen 58,054.

Työlaitokseen toimisto vuoden kuluessa lähetti työkorvausta suorittamaan 213 miestä ja samassa tarkoituksessa kunnalliskotiin 23 naista.

Asiamiesosaston järjestysmiehet toimittivat kertomusvuoden aikana osaston asioissa viraston ulkopuolella yhteensä 7,158 käyntiä. Näistä koski 2,931 käyntiä asiain toimitusta kaupungin eri virastoissa, 4,053 käyntiä koski elatusvelvollisten ja avustusta nauttivien kutsumista virastoon sekä 174 näistä hankittuja selvityksiä.

Taulukossa I ilmenee koko asiamiesosaston kirjeenvaihdon laajuus. Lähetettyjen kirjelmien lukumäärä oli 77,292, josta korvausvaatimuksia koskevia oli 76,732. Saapuneiden kirjelmien lukumäärä oli 55,461.

Avunsaajain lukumäärä ¹⁾, joka v. 1935 oli 20,486, laski kertomusvuonna 19,040:een. Köyhäinhoidon avustusta annettiin 27,851 tapauksessa, ollen vastaava luku edellisenä vuonna 28,974. Kertomusvuonna oli avunsaajista 17,106 täysikasvuisia ja 647 alaikäisiä ²⁾, yhteensä 17,753 Helsingissä asuvaa ³⁾ henkilöä. Köyhäinhoidolle lahjoitettujen varojen koroilla avustettiin 210 henkilöä, 1,077 muilla paikkakunnilla asuvaa, mutta Helsingissä kotipaikkaolkeutta nauttivaa henkilöä sai avustusta oleskelupaikkakunnan köyhäinhoito-viranomaisen välityksellä. Alempana esiintyvät yksityiskohtaiset tiedot koskevat ainoastaan ensinmainittua avunsaajain ryhmää, mukaanluettuina lau-

¹⁾ Tähän ei sisälly 2,503 miestä, 2,086 naista ja 1,157 lasta, jotka olivat saaneet yksinomaan raha-avustusta tai lääkkeitä alle 500 markan arvosta. — ²⁾ Lasten päiväkotihoido tuli kertomusvuonna enää vain poikkeustapauksissa köyhäinhoidon kustannettavaksi. — ³⁾ Mukaan on luettu henkilöt, jotka lautakunnan oman asiamiehen välityksellä saivat avustusta Helsingin ulkopuolella.

takunnan asiamiehen välityksellä avustusta saaneet Helsingin ulkopuolella asuvat henkilöt.

Täysikasvuisten avunsaajain jakautumisen ikään ja sukupuoleen nähden valaisee alla oleva taulukko:

Ikä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Ikä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
16—20 vuotta	332	354	686	51—60 vuotta	1,038	1,479	2,517
21—30 »	1,857	1,763	3,620	61—70 »	590	1,233	1,823
31—40 »	2,188	1,615	3,803	71—80 »	305	919	1,224
41—50 »	1,663	1,454	3,117	81— »	60	256	316
				Yhteensä	8,033	9,073	17,106

Miehistä oli 88.1 % ja naisista 73.5 % 16—60 vuotiaita.

Alaikäisten avunsaajain jakautuminen iän ja sukupuolen mukaan käy selville seuraavasta yhdistelmästä.

Ikä.	Poikia.	Tyttöjä.	Yhteensä.	Ikä.	Poikia.	Tyttöjä.	Yhteensä.
—3 vuotta	132	150	282	12 vuotta			
4—6 »	71	58	129	täyttäneitä	40	45	85
7—11 »	77	74	151	Yhteensä	320	327	647

Kuten yllä olevista luvuista näkyy, oli 36.5 % lapsista 7 vuotiaita tai vanhempia, kun taas lapset alle 4 vuoden muodostivat 43.6 % kaikista alaikäisistä avunsaajista.

Tietoja täysikasvuisten avunsaajain siviilisäädystä annetaan seuraavassa yhdistelmässä:

Siviilisäät.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Naimattomia	3,258	¹⁾ 4,677	7,935
Naimisissa olevia	4,089	²⁾ 1,704	5,793
Leskiä	411	2,250	2,661
Eronneita	275	442	717
Yhteensä	8,033	9,073	17,106

Syntymäpaikan ja kotipaikkaoikeuden mukaan jakautuivat avunsaajat seuraavasti:

Syntymäpaikka.	Avunsaajat.		Kotipaikka.	Avunsaajat.	
	16 v. täyttäneitä.	Alle 16-vuotiaita.		16 v. täyttäneitä.	Alle 16-vuotiaita.
Helsinki	3,384	529	Helsinki	13,872	511
Muu Suomen paikkakunta	13,067	101	Muu Suomen paikkakunta	2,153	106
Ulkomaat	619	1	N.s. valtiontapaus	478	6
Tietoja puuttuu	36	16	Selvittämätön tai riidanalainen	603	24
Yhteensä	17,106	647	Yhteensä	17,106	647

Eri ikäryhmien jakautuminen täysikasvuisten avunsaajain syntymäpaikan mukaan näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

¹⁾ Niistä naimattomia äitejä 386. — ²⁾ Niistä aviopuolison jättämiä 457.

Ikä.	Helsinki.	Muu Suomen paikkakunta.	Ulkomaat.	Syntymäpaikka tietymätön.	Yhteensä.
16—30 vuotta	1,557	2,652	92	5	4,306
31—50 »	1,224	5,458	231	7	6,920
Yli 50 vuoden	603	4,957	296	24	5,880
Yhteensä	3,384	13,067	619	36	17,106

Kaikista 16—30 vuotiaista avunsaajista oli 36.2 % Helsingissä syntyneitä, kun taas 31—50 vuotiaitten ikäryhmän vastaava prosenttiluku oli 17.7 ja yli 50 vuotiaitten ikäryhmän ainoastaan 10.3.

Ammatin mukaan jakautuivat täysikasvuiset avunsaajat¹⁾ siten, että 14,341 henkilöä eli 83.8 % oli ruumiillisen työn tekijöitä, 2,270 eli 13.3 % henkisen työn tekijöitä ja 495 eli 2.9 % varsinaista ammattia vailla olevia tai henkilöitä, joiden ammatti oli tietymätön. Sairaus, kivullosuus tai työkyvyttömyys oli syynä 46.5 %:n avuntarpeeseen, synnytys 1.1 %:n ja vanhuus 11.0 %:n kaikista avustetuista henkilöistä, kun taas 1.1 % oli joutunut köyhäinhoidon rasitukseksi perheen lukuisuuden, 28.1 % työttömyyden, 4.1 % riittämättömän ansion, 2.4 % aviottoman lapsen elättämisen, 2.5 % aviomiehen perheensä jättämisen johdosta ja 3.2 % muista syistä.

Avustettavista lapsista oli 551 eli 85.2 % avioliitossa ja 96 eli 14.8 % avioliiton ulkopuolella syntyneitä. Vanhempien ammatin mukaan he jakautuivat seuraavasti:

Isän tai äidin ammatti.	Avio-lapsia.	Aviot-tomia lapsia.
Ruumiillisen työn tekijöitä	474	90
Henkisen työn tekijöitä	76	4
Ammattia vailla olevia henkilöitä tai ammatti tietymätön	1	2
Yhteensä	551	96

546 tapauksessa elivät molemmat vanhemmat, 71 tapauksessa ainoastaan toinen ja 30 tapauksessa ei toisesta heistä ollut tietoa; 36 lasta eli 5.6 % oli avuntarpeessa perheen lukuisuuden, 526 lasta eli 81.3 % oman sairautensa tai vällisuutensa tähden sekä 85 lasta eli 13.1 % muusta syystä.

Köyhäinhoitolautakunnan toimesta avustettiin välittömästi v. 1936 17,963 Helsingissä asuvaa eri henkilöä. Helsingissä hoidetuista, elätetyistä ja rahalla avustetuista oli:

Kunnalliskotiin ja työlaitoksiin otettuja	1,873
Elätteelle annettuja	18
Päiväkodeissa ja kesäsiirtoloissa hoidettuja	102
Kotiinsa vähintään 500 markan arvosta suoranaista avustusta saaneita ²⁾	10,821
Kotiinsa alle 500 markan arvosta suoranaista avustusta saaneita, jotka olivat nauttineet muutakin apua ²⁾	810
Lääkkeillä y.m. avustettuja ²⁾	5,092
Lahjoitettujen varojen koroilla avustettuja ²⁾	210
Sairaaloissa y.m. laitoksissa kunnalliskodista erillään hoidettuja ³⁾ ..	7,848
Yhteensä ⁴⁾	26,774

¹⁾ Omaa ammattia vailla olevat aviovaimot on laskettu miehen ammatin mukaan.—

²⁾ Avunsaajain perheet eivät ole mukaanluetut. Ks. myös tämän kert. s. 95*. alav. 3.—

³⁾ Vrt. tämän kert. s. 107*—109* alav. 1.— ⁴⁾ Tähän ei sisälly 6,465 henkilöä, jotka olivat

Lisäksi avustettiin 1,077 toisilla paikkakunnilla asuvaa Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavaa henkilöä oleskelupaikan köyhäinhoitoviranomaisten välityksellä.

3. Kunnalliskoti ja työlaitokset.

Hoidokit. Kunnalliskodissa ja sen yhteydessä olevassa työlaitoksessa hoidettiin kertomusvuonna 1,692 täysikasvuista henkilöä sekä 26 lasta, yhteensä 1,718 henkilöä, joista osa oli kertomusvuonna sekä kunnalliskodissa, työlaitoksessa että Tervalammen työlaitoksessa ja eräät useampia kertoja joissakin näistä. Edellisestä vuodesta jäljellä olevia oli 1,090 henkilöä, vuoden varrella otettiin 640 ja poistettiin 670. V:een 1937 jäi siis jäljelle 1,060 henkilöä, joista 529 miestä (202 työlaitoksessa), 525 naista ja 6 lasta. Poistetuista:

Siirtyi vapaaseen elämään	344	Karkasi laitoksesta	18
Lähetettiin kotiseudulle	22	Kuoli	142
Siirrettiin muihin laitoksiin	144		
			<u>Yhteensä 670</u>

Vuoden päättyessä jäljellä olevat hoidokit jakautuivat kunnalliskodissa ja työlaitoksessa viettämänsä ajan pituuden mukaan seuraavasti:

Aika.	Hoidok- keja.	Aika.	Hoidok- keja.	Aika.	Hoidok- keja.
Alle 1 vuoden	287	6 vuotta	69	27 vuotta	1
1 vuosi	103	7 »	50	29 »	1
2 vuotta	93	8—10 »	100	32 »	1
3 »	83	11—15 »	113	33 »	1
4 »	51	16—20 »	32	50 »	1
5 »	55	21—26 »	19		
				<u>Yhteensä 1,060</u>	

Kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen hoidokkien vaihtuminen eri kuukausina selviää alla olevista luvuista:

	Laitok- siin otettuja.	Laitoksista poistet- tuja.		Laitok- siin otettuja.	Laitoksista poistet- tuja.
Tammikuu	66	40	Heinäkuu	36	68
Helmikuu	45	46	Elokuu	70	44
Maaliskuu	51	42	Syyskuu	76	58
Huhtikuu	36	56	Lokakuu	98	48
Toukokuu	43	67	Marraskuu	35	47
Kesäkuu	56	69	Joulukuu	28	85
			<u>Yhteensä 640</u>	<u>670</u>	

saaneet yksinomaan alle 500 markan arvosta avustuksia; koska sama henkilö vuoden varrella on voinut saada useanlaatuista avustusta, ei summa esitä avustettujen henkilöiden kokonaislukua, vaan niiden tapausten lukumäärää, joissa köyhäinhoidon apua on käytetty.

Hoidokkien luku päivää kohden eri kuukausina oli:

	Suurin määrä.	Vähin määrä.	Keski- määrä.		Suurin määrä.	Vähin määrä.	Keski- määrä.
Tammikuu ..	1,097	1,083	1,091	Heinäkuu ..	933	900	915
Helmikuu	1,094	1,080	1,086	Elokuu	964	916	939
Maaliskuu	1,098	1,078	1,090	Syyskuu	1,013	953	981
Huhtikuu	1,084	1,050	1,066	Lokakuu ..	1,093	1,016	1,057
Toukokuu	1,028	970	996	Marraskuu ..	1,099	1,085	1,091
Kesäkuu	969	932	946	Joulukuu ..	1,088	1,032	1,066
				Koko vuonna	1,099	900	1,027

Tervalammen työlaitoksen hoidokkien vaihtumista sekä heidän lukumääräänsä eri kuukausina valaisevat seuraavat luvut:

	Laitokseen otettuja.	Laitoksesta poistettuja.		Laitokseen otettuja.	Laitoksesta poistettuja.
Huhtikuu	9	—	Syyskuu	20	11
Toukokuu	5	2	Lokakuu	10	13
Kesäkuu	13	7	Marraskuu	10	16
Heinäkuu	26	4	Joulukuu	16	8
Elokuu	11	10	Yhteensä 120		71

	Suurin määrä.	Vähin määrä.	Keski- määrä.		Suurin määrä.	Vähin määrä.	Keski- määrä.
Huhtikuu	9	9	0.9	Syyskuu	51	42	48
Toukokuu	14	12	10	Lokakuu	51	44	49
Kesäkuu	26	15	16	Marraskuu ..	50	45	49
Heinäkuu	39	19	31	Joulukuu	50	41	49
Elokuu	40	35	38	Koko vuonna ..	51	9	32

Ikäänsä nähden jakautuivat täysikasvuiset hoidokit seuraavasti:

Ikä.	Eri hoidokkeja kaikkiaan.	N ä i s t ä			
		Kunnalliskodissa olleita.		Työlaitoksessa olleita.	Tervalammen työlaitoksessa olleita.
		Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Miehiä.
16—30 vuotta ..	144	52	36	83	23
31—50 » ..	511	155	124	311	81
51—70 » ..	555	204	250	143	16
71— » ..	482	156	325	8	—
Yhteensä	1,692	567	735	545	120

Tervalammen hoidokit olivat kaikki siirtyneet kunnalliskodin työlaitoksesta. Yksinomaan kunnalliskodissa olleita oli 1,147, yksinomaan sen yhteydessä olevassa työlaitoksessa 150 ja sekä kunnalliskodissa että työlaitoksissa 275.

Hoidokkien siviilisääty ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

Siviilisääty.	Kunnalliskoti.		Työlaitos.	Tervalammen työlaitos.
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Miehiä.
Naimattomia	297	¹⁾ 390	288	77
Naimisissa olevia	148	²⁾ 68	158	28
Leskiä	90	243	40	4
Eronneita	32	34	59	11
Yhteensä	567	735	545	120

Syntymäpaikan mukaan jakautuivat täysikasvuiset hoidokit seuraavasti:

Syntymäpaikka.	Kunnalliskoti.		Työlaitos.	Tervalammen työlaitos.
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Miehiä.
Helsinki	122	78	166	43
Muu Suomen paikkakunta	420	626	361	74
Ulkomaat	23	29	17	3
Tietoja puuttuu	2	2	1	—
Yhteensä	567	735	545	120

Kunnalliskodissa hoidettiin vuoden varrella 26 lasta, joista 11 poikaa ja 15 tyttöä, kaikki muut alle 2 vuoden paitsi kolme tilapäisesti hoitoon otettua.

Hoitopäiviä oli vuoden varrella 384,839 ja jakautuivat ne seuraavasti:

	Hoitopäiviä kaikkiaan.			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden.			
	Kunnallis- koti.	Työ- laitos.	Tervalammen työlaitos.	Yh- teensä.	Kunnallis- koti.	Työ- laitos.	Tervalammen työlaitos.
Miesten	119,638	66,269	8,816	194,723	211	122	73
Naisten	187,687	—	—	187,687	255	—	—
Lasten	2,429	—	—	2,429	93	—	—
Yhteensä	309,754	66,269	8,816	384,839	233	122	73

Täysikasvuisten hoidokkien hoitopäivien jakautuminen eri ikäryhmien kesken näkyy alla olevasta yhdistelmästä:

Ikäryhmä.	Hoitopäiviä kaikkiaan.			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden.		
	Miesten.	Naisten.	Yhteensä.	Miesten.	Naisten.	Yhteensä.
Alle 30 vuoden ..	13,308	4,389	17,697	84	122	91
31—50 vuotta ..	57,645	24,358	82,003	105	196	122
51—70 » ..	76,200	68,076	144,276	210	272	235
71— » ..	47,570	90,864	138,434	290	280	283
Yhteensä	194,723	187,687	382,410	158	255	194

Hoitopäivien luku keskimäärin hoidokkia kohden kohosi siis hoidokkien iän mukaan.

¹⁾ Niistä naimattomia äitejä 19. — ²⁾ Niistä aviopuolison jättämiä 14.

Menot ja tulot. Kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen menot ja tulot olivat:

	Menoja, Smk.		Tuloja, Smk.
Kunnalliskodin	7,209,670: 85	Kunnalliskodin	161,323: 15
Työlaitoksen	1,716,747: 45	Työlaitoksen	459,654: 35
Yhteiset menot	836,014: 10	Luontoisetujen korv. ¹⁾	632,905: 05
Yhteensä 9,762,432: 40		Yhteensä 1,253,882: 55	

Tuotannollisten laitosten toiminnan nettotulos kertomusvuonna oli voittoa 381,489: 80 markkaa, nimittäin maanviljelyksestä 23,361: 55 markkaa, sikalasta 178,076: 10 markkaa ja pesulaitoksesta 180,052: 15 markkaa.

Bruttokustannus kunnalliskodin kirjanpidon mukaan hoidokkia ja päivää kohden, lapset mukaanluettuina, oli 25: 96 markkaa, rakennuskonttorin laskuun suoritettut vuosi- y.m. korjausten menot 236,852: 10 markkaa huomioonotettuina 26: 59 markkaa. Jos vähennetään kunnalliskodista ja työlaitoksesta kertyneet tulot, saadaan nettokustannukseksi päivää kohden 22: 63 markkaa. Jos taas otetaan mukaan tuloa tuottavain laitosten nettotulot, nousevat nettokustannukset hoidokkia ja päivää kohden 21: 61 markkaan (v. 1935 20: 29 markkaan). Jos lisäksi vähennetään hoidokkien ylläpidosta perityt rahakorvaukset 944,058: 35 markkaa, jotka tosin eivät esiinny kunnalliskodin tileissä tulopuolella, alenee sanottu nettokustannus 19: 10 markkaan.

Hoidokkien työ. Työkykyisiä hoidokkeja pidettiin työssä laitosten taloustehtävissä ja työsaleissa sekä pesulaitoksessa, maanviljelystöissä ja sikalassa.

Hoidokeista oli 227 miestä ja 38 naista vuoden varrella korvaamassa työllään kaupungin heille antamaa köyhäinhoitoa. Heidän laskettiin korvanneen kaupungille 443,890 markkaa.

Lääkärinhoidosta kunnalliskodissa ja työlaitoksessa huolehti laitosten vakinaisen lääkäri, joka kävi laitoksissa säännöllisesti joka päivä. Polikliinisten käyntien luku v. 1936 oli 5,108 jakautuen vuoden eri kuukausille seuraavasti:

Tammikuu	359	Toukokuu	290	Syyskuu	830
Helmikuu	324	Kesäkuu	392	Lokakuu	631
Maaliskuu	400	Heinäkuu	265	Marraskuu	524
Huhtikuu	310	Elokuu	365	Joulukuu	418
Yhteensä 5,108					

Kaikkiaan sattui 142 kuolemantapausta, jotka jakautuivat kuolemansyyn mukaan seuraavasti:

Kuolemansyy.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Kuolemansyy.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Verisuonten kalkkeutuminen	15	35	50	Sokeritauti	—	1	1
Sydän- ja munuaistaudit ..	10	18	28	Selkäydintauti	1	—	1
Vanhudenheikkous ..	5	20	25	Vatsahaava	1	—	1
Syöpä	3	8	11	Lues aivoissa	—	1	1
Aivohalvaus	4	5	9	Itsemurha	1	4	5
Keuhkokuume	4	4	8	Paralysia	1	—	1
Unitauti	1	—	1	Yhteensä 46			96 142

¹⁾ Tästä 528,721: 85 markkaa on kunnalliskodin, 66,833: 10 markkaa työlaitoksen ja 37,350: 10 markkaa tuotannollisten laitosten henkilökunnan korvaamia. Viimeksi mainittua vastaava määrä on edellisissä vuosikertomuksissa laskettu tuotannollisten laitosten tuloksi.

Kirjastossa oli vuoden lopussa 3,452 nidosta, joista suomenkielisiä 1,644 ja ruotsinkielisiä 1,693 sekä muunkielisiä 115. Suomenkielisten kirjalainojen lukumäärä oli 7,882 ja ruotsinkielisten 3,534, yhteensä 11,416. Lukusalikäyntien määrä oli vuoden kuluessa 61,700. Hoidokkien käytettävissä olivat kaikki Helsingissä ilmestyvät päivälehdet, yhteensä 33 suomenkielistä sekä 13 ruotsinkielistä vuosikertaa.

Pesulaitos. Kunnalliskodin pesulaitoksessa suoritettiin kertomusvuonna omien laitosten vaatteiden pesun lisäksi myöskin Kivelän sairaalan ja Kullatorpan lastenkodin, kaupunginkanslian, kouluhammasklinikoiden ja eräiden yksityisten henkilöiden vaatteiden pesu, pääasiallisesti laitoksen niiden virkailijoiden, joiden luontoisetuihin ei sisällynyt pesu. Kunnalliskodissa pestyt ja mankeloidut vaatteet painoivat 419,349 kg (v. 1935 431,429 kg). Pesulaitoksessa työskenteli päivittäin, paitsi kahta johtajatarta, 17 palkattua pesijätärtä ja n. 15 hoidokkia, joiden päivätoista pesulaitokselta velottiin 10 markkaa hoidokkia ja päivää kohden. Tuloja oli 839,547 markkaa, kun taas menot olivat 659,494: 85 markkaa, joten siis nettovoitoksi jäi 180,052: 15 markkaa.

Maanviljelys ja puutarhanhoito. Maanviljelystä harjoitettiin kertomusvuonna samalla tapaa kuin aikaisemmin. Työlaitoksen hoidokkien maanviljelyksessä suorittamista päivätoista velottiin siltä 25 markkaa hevospäivätyöstä ja 10 markkaa hoidokkipäivätyöstä. Tulot tekivät 158,435 markkaa, menot taas 135,073: 45 markkaa. Nettotulo oli siis 23,361: 55 markkaa. Sato käsitti 1,887 hl perunoita, 135 hl lanttuja, 150 hl porkkanoita, 60 hl punajuuria, 9,600 kg kaalia, 19,500 kg heiniä, 142 kuormaa vihantarehua sekä puutarhatuotteita kuten kurkkuja, rabarberia, viinimarjoja, puutarhamansikoita y.m. laitoksen omiksi tarpeiksi.

Sianhoito. Sikakanta oli vuoden alussa 513 eläintä ja vuoden päättyessä 306 eläintä. Vuoden varrella myytiin 123 elävää eläintä 23,080 markasta ja 24,573 kg sianlihaa 258,567: 25 markasta. Sianlihaa toimitettiin omalle ruokalalle 22,276.5 kg arvoltaan 242,057: 75 markkaa. Sikalasta oli v. 1936 menoja 361,347: 15 markkaa ja tuloja 539,423: 25 markkaa, joten siis puhdas voitto oli 178,076: 10 markkaa.

Tervalammen työlaitos ¹⁾. Tervalammen kartanon omistusoikeuden siirtettyä Helsingin kaupungille huhtikuun 1 p:nä 1936 voitiin ensimmäiset hoidokit ottaa laitokseen huhtikuun 28 p:nä. Kertomusvuoden aikana hoidettiin laitoksessa Khl. 56 §:n nojalla 64 ja 31 §:n nojalla 56 eli siis yhteensä 120 henkilöä. Vuoden kuluessa vapautui laitoksesta 71 henkilöä, joten vuodelle 1937 jäi 49 henkilöä. Näistä oli laitoksessa 56 §:n nojalla 28 ja 31 §:n nojalla 21 henkilöä. Poistetuista siirtyi vapaaseen elämään 38, lähetettiin kotipaikkakuntaan 1, siirrettiin muihin laitoksiin 30, poliisi pidatti 1 ja 1 kuoli.

Hoidokkien huoltopäivien luku oli 8,816 ja muiden ruokavieraiden ruokapäivien luku 1,647 eli yhteensä 10,463 ruokapäivää. Ruokailukustannukset nousivat 88,633: 70 markkaan. Kun vähennetään vuoden lopussa olleen varaston arvo saadaan ruokapäivän hinnaksi 7: 88 markkaa.

Laitoksen menot nousivat 717,747: 10 markkaan ja maatilan menot 449,047: 20 markkaan, yhteensä 1,166,794: 30 markkaan. Koska tuloja oli 311,217: 90 markkaa, jäi puhtaiksi menoiksi 855,576: 40 markkaa.

Näiden menojen lisäksi käytettiin irtaimiston hankintaan 750,178: 35 markkaa, uudisrakennuksiin ja vanhojen rakennusten korjauksiin 561,084: 25

¹⁾ Ks. myös tämän kert. s. 99*—100*.

markkaa. Uudisrakennuksista mainittakoon vedennosto- ja palosuojelulaitteet sekä talousrakennus, joka viimeksi mainittu käsittää keittiön, leipomon, saunan ja putkat.

Kokonaiskustannus hoidokkia kohden päivässä, kun vähennetään puhtaista menoista perustamiskustannukset sekä vuoden vaihteessa olleen maataloustuotevaraston arvo 273,246: 30 markkaa, nousi 24: 25 markkaan.

Hoidokit työskentelivät laitoksen perustamisesta aiheutuissa töissä, taloustehtävissä, metsätaloustöissä, peltoviljelystöissä, puutarhassa, navetassa, tallissa, sikalassa, rakennustöissä y.m. Heidän laskettiin yhteensä korvanneen kaupungille saamaansa köyhäinhoitoa 68,511: 70 markkaa.

Tervalammen maatila. Viljellyn pinta-alan jakautuminen viljelyslajien mukaan sekä kylvö- ja satomäärät olivat seuraavat:

Kasvi.	Ala, ha.	Kylvömäärä, kg.	Satomäärä, kg.
Kesanto	25.02	—	—
Syysruis	6.60	—	4,182
Kevätvehnä	23.79	7,000	17,673
Ohra	5.90	1,900	3,815
Kaura	33.74	10,690	42,230
Herne	3.24	950	5,022
Peruna	6.77	hl. 250	76,660
Lanttu	3.69	30	110,400
Rehukaali	0.90	9	28,500
Heinä, apila	86.06	{ 200 }	216,250
» timotei		{ 600 }	
Laidun y. m.	3.25	—	—
Kasvi- ja puutarha	5.07	—	—

Väkilannoitteita käytettiin seuraavat määrät: ammoniumsulfaattia 10,500 kg, salpietaria 4,200 kg, kotkafosfaattia 16,600 kg, superfosfaattia 5,000 kg ja kalisuolaa (40 %) 4,400 kg.

4. Elätteleento.

V. 1936 oli köyhäinhoidon kustannuksella elättelelle sijoitettu 18 henkilöä, joista 12 miestä ja 6 naista. Nämä jakautuivat avuntarpeen syyn mukaan seuraavasti:

Avuntarpeen syy.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Mielisairaus tai tylsämielisyys	10	2	12
Sairaus, kivullosuus tai muu syy	1	3	4
Vanhuudenheikkous	—	1	1
Raajarikkoisuus	1	—	1
Yhteensä	12	6	18

5. Päiväkodeissa ja kesäsiirtoloissa hoidetut.

Köyhäinhoidolle kuulumattomissa päiväkodeissa hoidettiin köyhäinhoidon kustannuksella 26 poikaa ja 27 tyttöä, yhteensä 53 lasta, joiden ikä näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

Ikä.	Poikia.	Tyttejä.	Yh- teensä.	Ikä.	Poikia.	Tyttejä.	Yh- teensä.
Alle 3 vuoden	3	4	7	7—10 vuotta ..	13	5	18
3—6 vuotta	7	9	16	11 v. täyttäneitä..	3	9	12
				Yhteensä 26 27 1) 53			

25 poikaa ja 24 tyttöä oleskeli köyhäinhoidon kustannuksella kesäsiirto-loissa.

6. Suoranaiset avustukset.

Vuoden aikana avustusta rahassa tai erilaisten tarveaineiden muodossa saaneiden avustuksensaajain lukumäärä nousi ²⁾ 12,708:aan. Näistä asui 1,077 toisilla paikkakunnilla ja avustus annettiin tällöin oleskelupaikan köyhäinhoitoviranomaisten välityksellä. Mainitut 1,077 avustuksensaajaa asuivat 210 eri kunnassa. Vähintään 10 avustuksensaajaa asui seuraavissa kunnissa: 182 Helsingin maalaiskunnassa, 65 Oulunkylässä, 52 Viipurissa, 46 Espoossa, 37 Haagan kauppalassa, 36 Hauholla, 30 Huopalahdessa, 29 Turussa, 25 Keravan kauppalassa, 19 Porissa, 19 Tampereella, 16 Kotkassa, 14 Hangossa, 14 Kuopiossa, 14 Lahdessa, 13 Tuusulassa, 13 Vaasassa, 11 Lappeenrannassa, 11 Porvoossa, 10 Jyväskylässä ja 10 Pohjois-Pirkkalassa. Helsingin kaupungissa asuvista täysikasvuisista avustuksensaajista oli 804 henkilöä saanut, paitsi muuta apua, suoranaista avustusta vähemmän kuin 500 markkaa, kun taas 10,820 henkilöä ³⁾ oli saanut suuremman määrän. Elatusvelvollisuutta silmälläpitäen jakautuivat viimeksi mainitut avustuksensaajat siten, että yksinäisiä miehiä oli 2,266, yksinäisiä naisia oli 3,732, lapsettomia perheitä oli 1,657 ja lapsiperheitä oli 3,165.

Lasten lukumäärä näissä perheissä käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

Kunkin perheen lasten luku.	Perheitä, joihin kuului:			Yhteensä.
	Mies ja vaimo ynnä lapsia.	Yksinäinen mies ⁴⁾ ynnä lapsia.	Yksinäinen nainen ⁴⁾ ynnä lapsia.	
1	905	20	681	1,606
2	607	17	268	892
3	275	7	98	380
4	112	4	41	157
5	72	1	12	85
6	31	—	—	31
7	7	—	—	7
8	4	—	—	4
9	2	—	—	2
10	1	—	—	1
Yhteensä				2,016 49 1,100 3,165
Lapsia yhteensä	4,047	96	1,735	5,878
Lapsia keskimäärin perhettä kohden	2.0	2.0	1.6	1.9

Kotiavustuksesta osallisiksi tulleiden lukumäärä oli siis yhteensä ²⁾ 19,767, niistä 5,712 miestä, 8,177 naista ja 5,878 lasta.

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 95*, alav. 2. — ²⁾ S:n s. 95*, alav. 1. — ³⁾ Tähän sisältyvät kaupungin ulkopuolella asuvat, mutta köyhäinhoitolautakunnan omien asiamiesten välityksellä avustetut henkilöt. — ⁴⁾ Naimaton, leski, eronnut, aviopuolison jättämä tai muutoin tästä erillään (puoliso vankilassa, sairaalassa, toisella paikkakunnalla t. m. s.)

Kaupungissa asuvat 500 markkaa tai enemmän suoranaista avustusta saaneet 16 vuotta täyttäneet henkilöt jakautuivat iän ja sukupuolen mukaan seuraavasti:

Ikä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Ikä	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
16—20 vuotta	222	143	365	51—60 vuotta	685	1,034	1,719
21—30 »	1,414	581	1,995	61—70 »	355	906	1,261
31—40 »	1,683	844	2,527	71—80 »	145	576	721
41—50 »	1,186	904	2,090	81— »	20	122	142
Yhteensä					5,710	5,110	10,820

Tietoja näiden avustuksensaajain siviilisäädystä annetaan alla olevassa yhdistelmässä:

Yhdistelmässä:		Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Naimattomia		1,911	¹⁾ 2,409	4,320
Naineita		3,404	²⁾ 619	4,023
Eronneita		154	323	477
Leskiä		241	1,759	2,000
Yhteensä		5,710	5,110	10,820

Syntymä- ja kotipaikkaoikeuden mukaan nämä avustuksensaajat jakautuivat seuraavasti:

Syntymäpaikka.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Kotipaikka.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Helsinki	1,373	731	2,104	Helsinki	4,640	3,989	8,629
Muu Suomen .				Muu Suomen			
paikkakunta	4,122	4,179	8,301	paikkakunta..	802	843	1,645
Ulkomaat ..	211	197	408	N.s.valtiontapaus	142	177	319
Tietoja puutuu	4	3	7	Selvittämätön tai riidanalainen .	126	101	227
Yhteensä					5,710	5,110	10,820

Avuntarpeen syy oli näissä tapauksissa ³⁾:

Avuntarpeen syy.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	%.
Sairaus tai muu työkyvyttömyys	1,410	1,696	3,106	28.7
Vanhuus	259	1,006	1,265	11.7
Perheen lukuisuus	118	75	193	1.8
Työnpuute	3,439	1,176	4,615	42.7
Oma tai aviopuolison huolimattomuus, juop- pous y.m.s.	47	413	460	4.2
Riittämätön ansio	390	305	695	6.4
Muu syy	47	439	486	4.5
Yhteensä	5,710	5,110	10,820	100.0

Lukuunottaen ainoastaan sellaiset kaupungissa asuvat 16 vuotta täyttäneet avustuksensaajat, jotka pelkästään suoranaistakin avustusta olivat saaneet vähintään 500 markkaa, yhteensä 26,854,832 markkaa, oli kotiaavustus kutakin (10,820) avustustapausta kohden 2,481: 96 markkaa.

Avustukseen osallisiksi päässeiden lukumäärä oli 19,767, joten keskiavustus avustettua henkilöä kohden oli 1,358: 57 markkaa.

Avustukset annettiin osin rahassa, osin ruokatavaroiden, ruoka-annosten, jalkineiden, valmiiden vaatteiden, kankaiden, sukkien y. m. muodossa.

¹⁾ Näistä aviottomia äitejä 277. — ²⁾ Näistä aviopuolison jättämiä 425. — ³⁾ Vrt. tämän kert. s. 97*.

Suoranaisia avustuksia jaettiin kaikkiaan 29,023,988: 85 markkaa ¹⁾, kaupungille kuulumattomiin turva- ja työkoteihin sijoitettujen hoitomaksut mukaanluettuina. Seuraava taulukko osoittaa lähemmin Helsingissä asuville jaetut suoranaiset avustukset:

Kuukausi.	Kotiaavustukset ²⁾ , Smk.						Turvakodeissa y. m. s. laitoksissa hoidettujen kustannukset, Smk.
	Rahassa.	Poltto- puissa.	Ruokana.	Vaat- teina.	Muussa muo- dossa.	Yhteensä.	
Tammikuu ..	2,396,035	148,812	259,097	48,978	25,124	2,878,046	178,080
Helmikuu ..	2,453,652	146,022	241,820	105,386	21,059	2,967,939	10,319
Maaliskuu ..	2,391,434	87,677	262,364	51,286	21,175	2,813,936	53,412
Huhtikuu ..	2,305,278	51,401	264,201	46,273	17,874	2,685,027	174,300
Toukokuu ..	2,042,935	6,029	199,607	62,361	11,685	2,322,617	28,899
Kesäkuu ..	1,708,535	737	130,921	39,463	7,167	1,886,823	8,509
Heinäkuu ..	1,530,544	280	89,933	27,587	6,845	1,655,189	183,896
Elokuu	1,469,302	2,055	71,219	13,845	5,094	1,561,515	19,797
Syyskuu ..	1,495,468	58,482	81,674	21,362	6,941	1,663,927	34,150
Lokakuu ..	1,636,596	148,131	104,929	35,125	11,752	1,936,533	179,472
Marraskuu ..	1,753,495	79,815	143,963	45,429	14,139	2,036,841	25,926
Joulukuu ..	1,918,582	103,879	176,483	52,142	24,654	2,275,740	49,708
Koko vuosi	23,101,856	833,320	2,026,211	549,237	173,509	26,684,133	946,468

Vastaavat avustustapaukset näkyvät alla olevasta taulukosta:

Kuukausi.	Kotiavus- tus- tapauksia.	Laitos- hoito- tapauk- sia.	Yhteensä.	Näistä uusia avustus- tapauksia.		B-tapauk- sia. (Toisis- sa kunnissa asuvien helsinki- läisten avusta- minen.)
				Kaikkiaan.	Syynä työttö- myys.	
Tammikuu	9,611	182	9,793	632	490	304
Helmikuu	9,492	60	9,552	610	449	202
Maaliskuu	9,533	89	9,622	534	386	126
Huhtikuu	9,059	177	9,236	405	280	194
Toukokuu	7,956	61	8,017	268	189	360
Kesäkuu	6,724	78	6,802	170	114	30
Heinäkuu	5,924	191	6,115	180	102	283
Elokuu	5,668	62	5,730	170	104	354
Syyskuu	5,790	64	5,854	260	159	99
Lokakuu	6,391	196	6,587	341	231	276
Marraskuu	6,858	80	6,938	382	284	186
Joulukuu	7,259	92	7,351	373	280	528
Koko vuosi	90,265	1,332	91,597	4,325	3,068	2,942
AvustuskanSLia, jonka toimesta avustus on annettu.						
I	9,794	—	9,794	556	321	—
II	11,919	—	11,919	423	367	—
III	10,435	—	10,435	181	107	—
IV	10,922	—	10,922	425	224	—
V	13,237	—	13,237	783	642	—
VI	9,270	1,332	10,602	774	507	—
VII	13,185	—	13,185	816	662	—
VIII	11,503	—	11,503	367	238	—
Yhteensä	90,265	1,332	91,597	4,325	3,068	—

¹⁾ Avustusten palautuksia ja vaatetavarain y. m. ostoista vuoden lopussa saatuja alennuksia oli yhteensä 74,552: 05 markkaa, joten nettomenoksi jää 28,949,436: 80 markkaa. — ²⁾ Lukuunottamatta B-tapauksia.

7. Laitoshoitoa nauttineet avunsaajat, ryhmitettyinä eri laitosten mukaan.

Helsingin kaupungin köyhäinhoidon kustannuksella hoidettiin 3,336 miestä, 4,838 naista ja 546 lasta, kaikkiaan 8,720 henkilöä, alla mainituissa laitoksissa:

	16 v. täyttäneet hoidokit.			Hoitopäiviä kaikkiaan.			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden.
	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miesten.	Naisen.	Yhteensä.	
Kaupungin laitokset.							
Kunnalliskoti	567	735	1,302	119,638	187,687	307,325	236.0
Työlaitokset ¹⁾	545	—	545	75,085	—	75,085	137.8
Kunnalliskodin työlaitos ..	545	—	545	66,269	—	66,269	121.6
Tervalammen työlaitos ..	120	—	120	8,816	—	8,816	73.5
Sairaalat ¹⁾	1,411	2,282	3,693	76,280	98,912	175,192	47.4
Marian sairaala	674	1,425	2,099	19,109	28,468	47,577	22.7
Kivelän sairaalan sisätautien osasto	448	669	1,117	30,213	49,760	79,973	71.6
Tuberkuloosisairaala	317	194	511	26,279	19,554	45,833	89.7
Kulkutautisairaala	56	92	148	679	1,130	1,809	12.2
Mielisairaalat	648	830	1,478	184,670	271,895	456,565	308.9
Nikkilän sairaala	497	611	1,108	151,114	209,286	360,400	325.3
Kivelän sairaalan mielisairaiden osasto	120	184	304	24,359	54,530	78,889	259.5
Keskuskodit	42	48	90	9,197	8,079	17,276	192.0
Muiden omistamat laitokset.							
Vanhainkodit ja turvakodit ¹⁾	43	256	299	11,613	34,152	45,765	153.1
Hyvinkään kunnalliskoti	34	12	46	9,292	3,424	12,716	276.4
Vanhainkoti Hemgården ..	—	7	7	—	1,939	1,939	277.0
Pelastusarmeijan vanhainkoti Iltala	1	2	3	60	625	685	228.3
Ruots. metodistiseurakunnan vanhainkoti	—	5	5	—	1,220	1,220	244.0
Altenheim	—	14	14	—	4,837	4,837	345.5
Venäläisten vanhainkoti ..	—	11	11	—	3,942	3,942	358.4
Etel. ruots. seurakunnan vanhainkoti	1	3	4	198	519	717	179.3
Marianne Armfeltin vanhainkoti	—	1	1	—	²⁾ 379	²⁾ 379	²⁾ 379.0
Vaasan ukkokoti	1	—	1	366	—	366	366.0
Pippingsköldin turvakoti	—	84	84	—	6,138	6,138	73.1
Sofie Mannerheimin turvakoti	—	9	9	—	1,521	1,521	169.0
Pelastusarmeijan äitienkoti Solhem	—	10	10	—	1,278	1,278	127.8
Mariayhdistyksen palvelijatarkoti	—	8	8	—	2,621	2,621	327.6
Lepopirtti	1	15	16	21	731	752	47.0
Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen lepopoti Alisalo	—	78	78	—	2,905	2,905	37.2
Pakolaiskoti Aurinko	1	2	3	366	411	777	259.0
Kyyhkylän invalidikoti ..	1	—	1	274	—	274	274.0
Sokeainkoti, Eläintarha 7	—	3	3	—	626	626	208.7

¹⁾ Saman ryhmän eri laitoksissa hoidettu henkilö on tässä laskettu vain kerran. —

²⁾ Tähän sisältyy 13 v:n 1935 tilastosta puuttuvaa päivää.

	16 v. täyttäneet hoidokit.			Hoitopäiviä kaikkiaan.			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden.
	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miesten.	Naisien.	Yhteensä.	
Sokeain miesten työkoulu							
Eläintarha 7	1	—	1	304	—	304	304.0
Kuuromyökkäinkoti Ävik..	—	1	1	—	366	366	366.0
Kuhankosken tyttökoti ..	—	2	2	—	549	549	274.5
Lastenkoti Pisara	—	1	1	—	121	121	121.0
Toivolan poikakoti	2	—	2	732	—	732	366.0
Työkodit ja työsiirtolat ¹⁾	37	76	113	2,689	7,050	9,739	86.2
Rajamäen naissiirtola	—	7	7	—	788	788	112.6
Rajamäen työsiirtola	37	—	37	2,689	—	2,689	72.7
Kaupunkilähetyksen vastaanottokoti Betania ..	—	53	53	—	1,922	1,922	36.3
Valkonauhahdistyksen työkoti	—	13	13	—	3,621	3,621	278.5
Pelastusarmeijan turvakoti							
Väinölä	—	4	4	—	719	719	179.8
Sairaalat, huoltokodit ja parantolat ¹⁾	422	831	1,253	12,880	21,486	34,366	27.4
Helsingin yleisen sairaalan synnytysosasto	—	251	251	—	3,034	3,034	12.1
muut osastot	133	326	459	3,808	7,043	10,851	23.6
Suomen punaisen ristin sairaala	270	225	495	5,475	4,808	10,283	20.8
Helsingin diakonissalaitos	—	3	3	—	268	268	89.3
Sortavalan diakonissalaitos	1	—	1	9	—	9	9.0
Professori O. A. Boijen sairaala	—	2	2	—	20	20	10.0
Tuberkuloosiparantolat ..	14	7	21	1,184	854	2,038	97.0
Kaatumatautiparantolat ..	5	2	7	1,699	579	2,278	325.4
Raajarikkoisten huoltolaitos	—	3	3	—	81	81	27.0
Helsingin sairaskoti	1	16	17	366	4,548	4,914	289.1
Veikkola	2	4	6	339	251	590	98.3
Mielisairashoitolat ¹⁾	213	262	475	21,630	44,111	65,741	138.4
Lapinlahden sairaala	169	162	331	7,292	11,841	19,133	57.8
Niuvanniemen sairaala ..	—	2	2	—	434	434	217.0
Pitkämäen sairaala	—	1	1	—	366	366	366.0
Seilin sairaala	—	3	3	—	1,036	1,036	345.3
Halikon piirimielisairaala	1	—	1	142	—	142	142.0
Kellokosken piirimielisairaala	40	90	130	8,019	23,320	31,339	241.1
Seinäjoen piirisairaalat ..	12	18	30	3,981	6,382	10,363	345.4
Perttulan tylsämielisten lasten hoitola	3	1	4	1,098	366	1,464	366.0
Vaalialan tylsämielisten lasten hoitola	3	1	4	1,098	366	1,464	366.0
Laitoksissa hoidettuja eri henkilöitä kaikkiaan	3,336	4,838	8,174	504,485	665,293	1,169,778	143.1
Ryhmäsummat yhteensä ..	3,886	5,272	9,158				
Eri hoitotapauksia kaikkiaan	4,120	5,420	9,540				

¹⁾ Saman ryhmän eri laitoksissa hoidettu henkilö on tässä laskettu vain kerran.

	Alle 16 v. hoidokit.			Hoitopäiviä kaikkiaan.			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden.
	Poikia.	Tyttöjä.	Yhteensä.	Poikien.	Tyttöjen.	Yhteensä.	
Kaupungin laitokset.							
Kunnalliskoti	11	15	26	673	1,756	2,429	93.
Sairaalat ¹⁾	218	213	431	6,713	6,766	13,479	31.3
Marian sairaala	174	166	340	4,611	4,706	9,317	27.4
Kivelän sairaalan sisätautien osasto	1	2	3	12	147	159	53.0
Tuberkuloosisairaala	12	10	22	1,279	1,112	2,391	108.7
Kulkutautisairaala	43	44	87	811	801	1,612	18.5
Mielisairaalat ¹⁾	1	—	1	366	—	366	366.0
Kivelän sairaalan mielisairaiden osasto	1	—	1	366	—	366	366.0
Muiden omistamat laitokset.							
Lastenkodit ¹⁾	2	2	4	298	114	412	103.0
Pelastusarmeijan lastenkoti	2	2	4	298	114	412	103.0
Sairaalat, huoltokodit ja parantolat ¹⁾	44	54	98	1,486	1,843	3,329	34.0
Helsingin yleisen sairaalan eri osastot	23	30	53	879	1,234	2,113	39.9
Suomen punaisen ristin sairaala	20	19	39	476	397	873	22.4
Helsingin diakonissalaitos	1	—	1	131	—	131	131.0
Tuberkuloosiparantolat ..	—	1	1	—	41	41	41.0
Raajarikkoisten huoltolaitos	—	3	3	—	171	171	57.0
Lapinlahden sairaala	2	1	3	36	20	56	18.7
Laitoksissa hoidettuja eri henkilöitä kaikkiaan	269	277	546	9,572	10,499	20,071	36.8
Ryhmäsummat yhteensä ..	278	285	563				
Eri hoitotapauksia kaikkiaan	290	293	583				

8. Lahjoitettujen varojen koroilla avustetut.

Köyhäinhoidolle lahjoitettujen rahastojen korot kertomusvuonna nousivat seuraaviin määriin:

	Smk.		Smk.
Hedvig Charlotta Gripenbergin rahasto	736: 95	Carl Gustaf Hanellin rahasto	306: 75
Alexandras understöd ..	424: 55	Maria Bergmanin testamenttirahasto	607: 20
Carl Sierckenin rahasto	412: 05	Adolf Fredrik Sierckin rahasto	425: 05
Gustava Katharina Bergbergin y.m. rahastot.	2,003: 45	Lisette Gardbergin rahasto	60: 70
W. J. S. Westzynthiuksen testamenttirahasto ..	1,269: —	Elsa Maria Lampan rahasto	865: 60
Waldemar Wavulinin lahjoitusrahasto	910: 75	Puolisoiden Isak Mattson-Kivilän apurahasto ..	10,000: —
Wilhelm Elgin rahasto .	630: 60		

¹⁾ Saman ryhmän eri laitoksissa hoidettu henkilö on tässä laskettu vain kerran.

	Smk.		Smk.
Emma Grefbergin rahasto	6,181: 80	John Holmströmin rahasto kainojen köyhien hyväksi	14,807: 40
Alfred Kordelinin avustusrahoisto	12,535: 35		Yhteensä 52,177: 20

Lahjoitettujen varojen korkoja käytettiin kertomusvuonna avustukseksi 210 henkilölle yhteensä 51,234: 40 markkaa.

9. Työttömyysavustukset.

Parina aikaisempana vuonna oli kaupungin puolesta jaettu köyhäinhoitolautakunnan välityksellä, mutta ulkopuolella köyhäinhoitolautakunnan varsinaisten määrärahojen, erikoista työttömyysavustusta Helsingin kaupungissa kotipaikkaoikeuden omaaville työttömille. Tämänlaatuista virallista avustustoimintaa ei enää v:sta 1932 alkaen ole harjoitettu. Niinikään v:n 1931 lopulla aloitettu ruoanjakelu helsinkiläisille työttömille lopetettiin jo v:n 1933 alkupuoliskolla. Kun kertomusvuonna oli edelleen töitä käynnissä valtion siirtovaratyömailla, ja Helsingin kaupunki oikeutettiin niihin lähettämään huomattava joukko työttömiänsä, ja kun heidät voimassa olevien määräysten mukaan paikallisen työttömyyslautakunnan toimesta oli varustettava, milloin tarve niin vaati, tamineilla sekä asunto- ja muonavarjoilla ensimmäiseen tiliin saakka, joutui köyhäinhoitolautakunta entiseen tapaan toimittamaan tätä huoltotehtävää ja myönsi kaupunginhallitus kertomusvuonnakin lautakunnan käytettäväksi, ulkopuolella lautakunnan varsinaisen menoarvion, tähän tarkoitukseen tarvittavat määrärahat. Näitä määrärahoja käytettiin yhteensä 68,772 markkaa, ja valmistettiin niiden avulla lukuisille helsinkiläisille työttömille mahdollisuus ryhtyä työskentelemään kyseisillä siirtovaratyömailla. Kertomusvuonna järjesti kaupunki sitä paitsi köyhäinhoidon avunnauttijoille ja työttömille, mikäli heillä oli kotipaikkaoikeus Helsingissä tilaisuuden osallistua ilmaiseen n.s. palstanviljelykseen kaupungin mailla Oulunkylässä. Viljelyspalstatointaan osallistui noin 140 perhettä, ja onnistui se varsin hyvin. Kustannuksia aiheutui tästä avustamistoinnista 16,894: 20 markkaa.

10. Köyhäinhoitolautakunnan työtuvat.

V:n 1936 kuluessa oli toiminnassa 5 työtupaa, joihin voitiin sijoittaa alla mainitut lukumäärät työntekijöitä: Hämeentien 39:ssä olevaan 100 naista, Kulmavuorenkadun 2:ssa olevaan 50 naista ja 50 miestä, Kotkankadun 9:ssä sijaitsevaan 175 miestä sekä Kirstinkadun 16:ssa olevaan 100 miestä eli siis yhteensä 475 työntekijää.

Työntekijät saivat työtuissa kaksi aterialla päivässä ja aamuisin voileipää ja maitoa, kuten ennenkin. Työntekijöille maksettu rahapalkka vaihteli 5:stä 15 markkaan päivässä ja tuli siihen lisäksi ruoka. Ylimääräisinä viikkopyhinä ja juhlapäivinä saivat työntekijät yhden aterian keskuskeittolassa ruokailippua vastaan.

Naisten töistä mainittakoon: virkkaus, peitteiden ompeleminen, matonkuteitten leikkely, maton- ja pyyheliinakankaan kutominen, koneompelu, kehrääminen y.m. Miehet taas suorittivat m.m. seuraavat työt: kookos- ja palikkamattojen sekä lelujen valmistamisen, huonekalu- ja verhoilutyöt, riippumatto- ja kassityöt y.m. Huomattavimmat ostajat ja tilaajat olivat

kaupungin omat laitokset, kuten teurastamo, terveydenhoitolautakunta, köyhäinhoitolautakunnan kansliat, Sofianlehdon pikkulastenkoti, Reijolan lastenkoti, lastentarhain johtokunta, kiinteistötoimisto, rahatoimisto, kaupunginkirjasto, Tervalammen työlaitos, naisten työtupa ja eräät yksityiset liikkeet.

Työskentelevien lukumäärä ¹⁾ vaihteli eri kuukausina olleen suurin, 459 henkilöä, tammikuussa ja pienin, 375 henkilöä, heinäkuun 17 p:n ja elokuun 13 p:n välisenä aikana.

Työtupien bruttokustannukset nousivat 2,998,933:60 markkaan. Työpäivien lukumäärä oli 117,695, joten bruttomenot työpäivää kohden olivat keskimäärin 25:48 markkaa. Kun työtupien tulot kuitenkin nousivat 1,003,383:55 markkaan ja vuoden vaihteessa sitä paitsi oli huomattava varasto valmiita töitä ja työaineita, muodostuvat nettomenot paljon pienemmiksi. Työtuvalla on ollut huomattava moraalinen merkitys, sillä niiden kautta on voitu suoranaisten kotiaivustusten määrää edes jossain määrin alentaa.

11. Juopuneina pidätettyjen huolto.

Toukokuun 8 p:nä 1931 annetun lain 1 §:n säätämiä ilmoituksia saapui poliisiviranomaisille n.s. hiljaisista juopuneista eli henkilöistä, joita poliisiviranomainen ei ollut saattanut syytteeseen ja joita siis myöskään ei oltu juopumuksesta rangaistu, yhteensä 15,071, sekä henkilöistä, jotka olivat tuomittu juopumuksesta rangaistukseen, yhteensä 1,350. Jaosto ei katsonut tarpeelliseksi ryhtyä puheena olevan lain 2 §:n säätämiin opastus- tai neuvontataikka varoitustoimenpiteisiin jälkimmäiseen ryhmään nähden, koska siihen kuuluvat jo olivat saaneet rangaistuksen ja heidän tapaamisensa olisi tuottanut kovin suuria vaikeuksia. Edelliseen ryhmään kuuluneista 15,071 tapauksesta, joista miehiä koski 13,757 eli 91.3 % ja naisia 1,314 eli 8.7 %, jaosto käsittelee kaikki, mutta päätti antaa toimenpiteen raueta 13,959 tapauksessa, jota vastoin kirjallinen ohje, neuvo tai varoitus annettiin yhteensä 975 tapauksessa ja suullista ohjausta, neuvoa tai varoitusta yhteensä 137 tapauksessa, joista 4 naisille ja 133 miehille.

Yllä mainituista 15,071 n.s. hiljaisiin juopuneisiin kohdistuneista ilmoituksista monet koskivat samaa henkilöä, niin että henkilöluku supistui 7,622:een. Korkein määrä ilmoituksia samasta henkilöstä n.s. hiljaisten juopuneiden ryhmässä nousi 54:ään taikka jos otetaan huomioon myös ne kerrat, joista mainittua henkilöä on juopumuksesta rangaistu sakolla, 67:ään.

12. Köyhäinhoidon tulot ja menot.

Kaupungin v:n 1936 talousarviossa osoitettiin köyhäinhoitoa varten varoja yhteensä 58,656,254 markkaa, josta määrästä kuitenkin 5,000,000 markkaa, arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti. Köyhäinhoitolautakunnalla oli siis käytettävissään määrärahoja kaikkiaan 53,656,254 markkaa, mutta vuoden varrella myönsivät kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus lautakunnalle lisämäärärahoja yhteensä 3,128,267:10 markkaa, josta 68,772 markkaa työttömien avustamista varten

¹⁾ Työntekijöille maksetaan palkka kahdelta työviikolta kerrallaan, ollen heidän lukumääränsä laskettu tällöin käytettävistä palkkalistoista. Kertomusvuonna on kukin työntekijä laskettu mukaan vain kerran, vaikkakin hän olisi esiintynyt kahdella peräkkäisellä palkkalistalla, kun sitä vastoin aikaisempina vuosina on laskettu yhteen listain loppusummat, jolloin sama työntekijä, milloin hän esiintyi kummallakin listalla, tuli kaksi kertaa mukaanluetuksi.

ja 16,894: 20 markkaa viljelyspalstatoimintaa varten ¹⁾, sekä 80,630 markkaa n.s. virastovaratyöntekijäin palkkaamiseen. Huhtikuun loppupuolella toimintansa alkaaneen Tervalammen työlaitoksen ja maatilan toukokuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi vahvistettu menoarvio päättyi 1,440,250 markkaan, johon tuli lisäksi eräitä uudishankintoja ja rakennusten korjauksia varten myönnetty määräraha, 892,900 markkaa. Köyhäinhoitolautakunnan bruttomenot nousivat, jos Tervalammen uudishankinnat ja rakennusten korjauskustannukset jätetään laskelman ulkopuolelle, kaiken kaikkiaan 61,410,052: 15 markkaan, josta varsinaiseen köyhäinhoitoon käytettiin 61,165,111: 95 markkaa, ja kun tästä köyhäinhoitomenojen kokonaismäärästä vähennetään tulot 14,921,797: 65 markkaa, jää jäljelle 46,243,314: 30 markkaa, mikä viimeksi mainittu määrä siis osoittaa varsinaisesta köyhäinhoidosta kaupunkikunnalle aiheutuneet todelliset kustannukset v. 1936. Edellä oleviin määriin sisältyvätmyös juopuneina pidätettyjen huollosta aiheutuneet kustannukset. Jos lisäksi kuitenkin otetaan huomioon työttömyysavustuksiin, viljelyspalstatoimintaan ja virastovaratöihin käytetyt ylimääräiset menot, yhteensä 166,296: 20 markkaa, nousivat lopulliset nettomenot 46,409,610: 50 markkaan. Vastaavat määrät v. 1926—35 olivat seuraavat:

1926	²⁾ 15,816,880: 44	1931	39,984,067: 05
1927	³⁾ 15,858,530: 28	1932	50,067,505: 80
1928	16,749,655: 10	1933	⁵⁾ 57,707,653: 40
1929	⁴⁾ 20,649,386: 80	1934	⁶⁾ 45,754,427: 10
1930	31,082,359: 05	1935	⁷⁾ 49,109,001: 35

Seuraavassa taulukossa esitetään tietoja köyhäinhoidon arvioiduista ja todellisista tuloista ja menoista v. 1936 ⁸⁾:

<i>Tulot.</i>	Talousarvioon otetut määrä- rahat.	Vuoden varrel- la myönnetty lisämäärä- rahat.			Todelliset tulot.		Määrä, jolla todelliset tulot ylittävät (+) ta- alittavat (—) lasketut.		
	M a r k k a a j a p e n n i ä.								
Kunnalliskoti	185,500	—	—	—	161,323	15	—	24,176	85
Työlaitos	450,000	—	—	—	459,654	35	+	9,654	35
Maanviljelys	175,000	—	—	—	158,435	—	—	16,565	—
Sikala	575,000	—	—	—	539,423	25	—	35,576	75
Pesula	979,000	—	—	—	839,547	—	—	139,453	—
Työtuvat	700,000	—	—	—	1,003,383	55	+	303,383	55
Korvaus köyhien ylläpidosta	10,300,000	—	—	—	11,093,493	80	+	793,493	80
Luontoisetujen korvaukset	714,618	—	—	—	662,149	05	—	52,468	95
Talousarvion ulkopuolella ..	—	—	—	—	4,388	50	+	4,388	50
Yhteensä	14,079,118	—	—	—	14,921,797	65	+	842,679	65
Tervalammen työlaitos	680,750	—	—	—	311,217	90	—	369,532	10

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 110*. — ²⁾ Lisäksi työttömille jaetut avustukset 100,000 markkaa. — ³⁾ S:n 30,000 markkaa. — ⁴⁾ S:n 402,700 markkaa. — ⁵⁾ Lisäksi tyttömien ruoanjakelun järjestämiskustannukset 14,873 markkaa ja köyhäinhoitovirastossa palvelevien viranhaltijain opintokurssikustannukset 15,000 markkaa. — ⁶⁾ Lisäksi köyhäinhoitovirastossa palvelevien viranhaltijain opintokurssikustannukset 2,500 markkaa. — ⁷⁾ S:n 3,850 markkaa. — ⁸⁾ Yksityiskohtaiset tiedot on julkaistu Helsingin kaupungin tilastossa V. 21. 1936.

	Talousarvioon otetut määrä- rahat.	Vuoden varrel- la myönnetty lisämäärä- rahat.	Todelliset menot.	Määrä, jolla todelliset menot ylittävät (+) tai alittivat (-) lasketut.
	Markkaa ja penniä.			
<i>Menot.</i>				
Köyhäinhoitolautakunta ...	5,503,063 —	141,062 95	5,399,151 15 —	244,974 80
Köyhäinhoidon kassa- ja tili- virasto	417,855 —	12,040 —	426,208 25 —	3,686 75
Kunnalliskodin ja siihen liit- tyvien laitosten yhteiset kustannukset	857,372 —	2,978 65	836,014 10 —	24,336 55
Kunnalliskoti	7,301,366 —	37,043 30	7,209,670 85 —	128,738 45
Työlaitos	1,741,527 —	1,986 65	1,716,747 45 —	26,766 20
Maanviljelys	138,900 —	—	135,073 45 —	3,826 55
Sikala	368,240 —	1,496 50	361,347 15 —	8,389 35
Pesula	659,563 —	5,697 85	659,494 85 —	5,766 —
Työtuvat	3,224,724 —	8,165 —	2,998,933 60 —	233,955 40
Elätteelleanto	55,000 —	—	30,736 20 —	24,263 80
Sairaanhoido	10,380,000 —	—	10,320,470 —	59,530 —
Lääkkeet ja sairaanhoitotar- vikkeet	650,000 —	—	645,833 10 —	4,166 90
Suoranaiset avustukset; tur- vakodeissa y.m.s. hoidettu- jen kustannukset	22,000,000 —	2,751,500 —	29,023,988 85 +	4,272,488 85
Päivähoitokustannukset	50,000 —	—	23,420 50 —	26,579 50
Matkakulut	40,000 —	—	30,080 65 —	9,919 35
Hautauskulut	190,000 —	—	181,147 50 —	8,852 50
Työttömien avustaminen ..	—	68,772 —	68,772 —	—
Viljelyspalstatointa	—	16,894 20	16,894 20 —	—
Virastovaratyöt	—	80,630 —	80,630 —	—
Yhteensä ¹⁾	53,577,610 —	3,128,267 10	60,164,613 85 +	3,458,736 75
Tervalammen työlaitos	1,440,250 —	892,900 —	²⁾ 2,478,056 90 +	144,906 90

13. Korvaus köyhäinhoidosta.

Asiamiesosaston toimesta perittiin vuoden kuluessa rahakorvausta 13,055,916: 50 markkaa, josta 11,093,493: 80 markkaa oli köyhäinhoitolautakunnan ja 1,962,422: 70 markkaa lastensuojelulautakunnan antaman huollon korvauksena: Perimistä yökautui eri toimistojen kesken seuraavasti:

¹⁾ Tähän eivät sisälly talousarvioon otetut kaupunginhallituksen myöntämät avustukset Helsingin sokeaintalo-säätiölle 50,000 markkaa, Pelastusarmeijalle 15,000 markkaa ja Nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle 13,644 markkaa eivätkä myöskään lautakunnan jäsenten ja virastojen virkailijain osallistumisesta huoltoväen luontopäiviin ja kesäkokoukseen aiheutuvat kustannukset, 9,100 markkaa. — ²⁾ Tästä on 750,178: 35 markkaa käytetty irtaimiston y.m. oston sekä 561,084: 25 markkaa rakennusten korjaukseen; 308,178: 35 markkaa on v. 1936 suoritettuja menoja, joita var-
ten on määräraha v:n 1937 talousarviossa: 99,100 markkaa siirrettiin v:een 1937.

	Korvaus köyhäin- hoidosta, Smk.	Korvaus lasten- suojelusta, Smk.	Yhteensä, Smk.
A-toimiston toisilta kunnilta			
perimiä	7,494,022: 70	1,029,061: 70	8,523,084: 40
D-toimiston valtiolta perimiä	1,842,070: 20	448,193: 85	2,290,264: 05
L-toimiston yksityisiltä peri- miä	1,757,400: 90	485,167: 15	2,242,568: 05
Yhteensä	11,093,493: 80	1,962,422: 70	13,055,916: 50

Alla olevat numerot osoittavat köyhäinhoidon korvausmäärän jakautu-
misen käytettyjen avustusmuotojen mukaan:

	Korvausmäärä, Smk.
Suoranaisista avustuksista	7,664,707: 75
Kunnalliskodissa ja työlaitoksissa annetusta hoidosta	944,058: 35
Sairaalahoitosta	2,302,085: 50
Muusta köyhäinhoidosta	182,642: 20
Yhteensä	11,093,493: 80

Suoranaisten avustusten aiheuttamista vuoden menoista saatiin niin-
muodoin takaisin 26.4 %, kunnalliskodin ja työlaitosten bruttomenoista 8.6 %,
sairaalahoitomenoista 21.0 %, kokonaisbruttomenoista 18.4 % ja Tervalam-
men työlaitoksen menot mukaanluettuna 18.1 %.

Paitsi rahassa suoritettua korvausta sai kunta hyvitystä köyhäinhoito-
lautakunnan ja lastensuojelulautakunnan antamasta hoidosta 277 mieheltä
työlaitoksissa ja 38 naiselta kunnalliskodissa tehdystä työstä. Työkorvauksen
määrä koko vuodelta oli yhteensä 512,401: 70 markkaa, josta 456,489: 20
markkaa koski köyhäinhoidon hyvitystä ja 55,912: 50 markkaa lastensuojelu-
lautakunnan antaman hoidon hyvitystä. Kaikkiaan kertyi korvausta seuraa-
vasti:

Rahasuoritukset yhteensä	Smk 13,055,916: 50
Työllä hyvitetty työlaitoksissa ja kunnalliskodissa »	512,401: 70
Yhteensä peritty korvausta Smk	13,568,318: 20

Suoritetuissa rahakorvauksissa havaittava tuntuva lisäys on todisteena
siitä, että raskas pula-aika on pääasiassa sivuutettu ja että talouselämän
nousukausi on jo vaikuttanut sikäli köyhimmänkin väestön taloudelliseen ase-
maan ja maksukykyyn, että se on huomattavasti enemmän kyennyt korvaa-
maan pula-aikana saamaansa köyhäinhoitoa.

Niiden yksityisiä, toiminimiä, laitoksia y.m. koskevien velkomustapaus-
ten lukumäärä, joissa vuoden kuluessa saatiin korvausta, oli 7,229. Näistä oli
köyhäinhoitolautakunnan tapauksia 6,738, lastensuojelulautakunnan 491.

Taulu I. Yleiskatsaus köyhäinhuoltolautakunnan asiamiesosaston kirjeenvaihtoon vuonna 1936.

Laitos tai viranomainen y.m., joilta saapui tai jolle lähetettiin kirjelmä.	Saapuneita kirjelmiä.						Lähetettyjä kirjelmiä.					
	Toiselle kun- nalle tehtyjä	Helsingin kau- pungille teh- tyjä	Valtiolle teh- tyjä	Yksityiselle eläinselvöi- selle tehtyjä	Muuta.	Yhteensä.	Toiselle kun- nalle tehtyjä	Helsingin kau- pungille teh- tyjä	Valtiolle teh- tyjä	Yksityiselle eläinselvöi- selle tehtyjä	Muuta.	Yhteensä.
korvausvaatimuksia.						korvausvaatimuksia.						
A	B	D	L	C		A	B	D	L	C		
Köyhäinhuoltolautakunnat ..	1,401	3,499	329	1,027	154	6,410	4,955	1,005	236	935	173	7,304
Lastensuojelulautakunnat ..	198	17	53	1,588	1	1,857	78	43	9	1,105	—	1,235
Korkein hallinto-oikeus	74	12	34	145	18	283	61	27	47	92	19	246
Sosiaaliministeriö	170	7	54	1	—	232	9	—	45	—	—	54
Maaherrat	1,419	453	951	1,235	123	4,181	1,281	249	899	1,321	112	3,862
Poliisilaitokset	1,519	171	564	25,176	—	27,430	1,551	176	592	23,394	33	25,746
Kruununnimismiehet	320	—	32	2,091	—	2,443	350	—	32	1,076	—	1,458
Henkikirjoittajat	3,041	119	27	4	14	3,205	3,077	128	29	3	—	3,237
Kaupungin- tai kruununvou- dit	7	8	—	58	—	73	110	3	—	205	—	318
Asiamiehet, maistraatit, val- tuustot, lähetystöt	2	6	5	39	—	52	24	5	7	20	—	56
Kirkkoherranvirastot	1,403	998	602	3,479	11	6,493	1,391	985	646	3,319	8	6,349
Yksityiset henkilöt, yhtymät tai laitokset	—	—	—	2,231	—	2,231	—	—	—	25,930	—	25,930
Muut	300	129	51	29	62	571	475	120	33	654	215	1,497
Yhteensä	9,854	5,419	2,702	37,103	383	55,461	13,362	2,741	2,575	58,054	560	77,292

Muist.: A = A-toimiston käsittelemiä asioita, B = B-toimiston käsittelemiä asioita j.n.e. (vrt. tämän kert. s. 94*—95*).

Taulu II. Miesten työlaitoksen työtoiminta vuonna 1936.

Työtoiminnan haarat.	Työtoiminnasta kertyneet tulot, Smk.				Siitä	
	Kunnallis- kodille teh- dyistä töistä.	Työlaitok- selle teh- dyistä töistä.	Muilla vi- rastoille ja yksityisille tehdystä töistä.	Yhteensä.	Käytetty- jen työtar- vikkeiden arvo, Smk.	Nettotulot (työpal- kat), Smk.
Puunjalostamo	49,923	4,321	214,263	268,507	120,859	147,648
Jalkine-työt	38,843	24,950	27,234	91,027	69,697	21,330
Sepäntyöt	26,021	4,184	30,499	60,704	30,210	30,494
Maalaamo	40,103	4,574	79,998	124,675	63,353	61,322
Räätälin-työt	49,606	44,869	49,121	143,596	117,437	26,159
Kirjansitomo	4,819	373	1,516	6,708	4,033	2,675
Sekalaistyöt	169,429	945	8,412	178,786	8,760	170,026
Yhteensä	378,744	¹⁾ 84,216	411,043	874,003	²⁾ 414,349	459,654

Työaineita oli v:n 1936 alussa 131,764 markan arvosta, vuoden varrella hankittiin niitä 432,432: 30 markalla ja kulutettiin 414,348: 55 markalla, joten työaineiden säästö v:een 1937 oli 149,847 :75 markkaa.

¹⁾ Numerot käsittävät vain työtarvikkeiden arvon. — ²⁾ Vrt. alav. 1.

Taulu III. Katsaus köyhäinhoitolautakunnan kansliain työhön ¹⁾ vuonna 1936.

Kansliat.	Lähetteitä köyhäin- hoitolautakunnan			Maksusitoumuksia			Lääke- ja sairaan- hoitoarvike- määräysksiä.	Annettuja koti- avustuksia.	Suoritetuista elänteille- antomaksuja.	Suoritetuista laitos- hoitomaksuja.	Suoritetuista matka- y.m. avustuksia.	Annettuja hantaus- avustuksia.	Annettuja varatto- muusodistuksia.	Annettuja muita todistuksia.	Vastaanotettuja anomuksia.	Evätyjen anomusten ilmoituksia.	Muia asioita.	Asioita yhteensä.
	kunnalliskotiin.	työlätköseen.	työtupiin.	sairaaloihin.	päiväkoteihin.	muhin laltok- siin.												
I	—	—	—	826	8	—	1,510	23,041	—	—	—	26	1,124	1,034	8,382	425	3,726	40,102
II	—	—	—	721	8	—	1,650	37,399	—	—	—	41	1,312	48	9,674	365	6,085	57,303
III	—	—	—	596	43	—	4,122	39,504	—	—	—	34	1,549	76	7,373	226	1,025	54,548
IV	—	—	—	863	22	—	2,049	25,362	—	—	—	38	1,965	810	9,273	799	2,500	43,681
V	—	—	—	783	4	—	1,739	40,357	—	—	—	68	2,176	232	9,583	1,480	2,699	59,121
VI	325	116	1,436	1,328	—	495	1,927	23,071	54	2,976	48	93	253	—	9,768	428	6,342	48,660
VII	—	—	—	826	14	—	1,779	40,804	—	—	—	42	2,803	674	9,911	1,246	5,820	63,919
VIII	—	—	—	725	12	10	1,969	26,335	—	—	—	47	714	334	7,874	166	3,118	41,304
Yhteensä	325	116	1,436	6,668	111	505	16,745	255,873	54	2,976	48	389	11,896	3,208	71,838	5,135	31,315	408,638
Kuukausi.																		
Tammikuu	33	10	144	686	6	69	1,556	29,591	—	367	—	30	1,175	442	8,631	475	3,427	46,642
Helmikuu	27	12	151	648	8	48	1,744	30,343	—	187	—	27	927	240	7,461	475	2,963	45,261
Maaliskuu	35	10	145	678	2	52	1,915	29,583	15	255	—	54	1,490	133	6,546	544	2,996	44,453
Huhtikuu	21	9	132	586	3	46	1,911	27,976	—	360	—	38	1,015	168	6,446	482	2,875	42,068
Toukokuu	31	6	34	570	37	60	1,479	22,044	—	230	—	32	912	215	6,061	350	2,414	34,475
Kesäkuu	20	4	55	566	11	40	1,098	17,416	13	172	—	21	691	50	4,246	281	1,880	26,564
Heinäkuu	23	9	116	466	9	29	1,059	13,744	—	339	—	39	583	167	4,079	234	1,745	22,641
Elokuu	25	8	153	442	6	50	1,016	12,880	—	206	—	26	628	707	5,159	395	2,035	23,736
Syyskuu	26	7	86	521	14	12	1,174	14,490	11	165	—	37	2,016	445	6,388	429	2,717	28,538
Lokakuu	45	17	89	503	7	24	1,261	17,328	2	341	—	40	1,000	315	5,912	519	3,079	30,482
Marraskuu	22	14	168	497	3	23	1,276	19,030	—	149	—	27	746	179	5,515	478	2,734	30,861
Joulukuu	17	10	163	505	5	52	1,256	21,448	13	253	—	18	713	147	5,394	473	2,450	32,917
Yhteensä	325	116	1,436	6,668	111	505	16,745	255,873	54	3,024	—	389	11,896	3,208	71,838	5,135	31,315	408,638

¹⁾ Ks. myös tämän kert. s. 93* ja 106*.